

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2021 оны 04 сарын 20 өдөр

Дугаар 04/007

Улаанбаатар хот

Г Түр заавар батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8.1.3, 8.1.5, 8.1.13 дахь заалт, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуулийн 7.1.23 дахь заалт, Засгийн газрын 2021 оны 45 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалтын түр зааврыг нэгдүгээр, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын хариу арга хэмжээний түр зааврыг хоёрдугаар, Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээнд мөрдөх халдвартын сэргийлэлт, хяналтын түр зааврыг гуравдугаар, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед халдвартгүйжүүлэлт хийх түр зааврыг дөрөвдүгээр, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын лабораторийн оношилгооны түр зааврыг тавдугаар, Кластер (багц) өвчлөлийн судалгааны загварыг зургаадугаар, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархвар судалгааны хуудсыг долоодугаар, Батлагдсан тохиолдлын хавьтлын ажиглалтын хуудсыг наймдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үеийн эрүүл мэндийн тусlamж, үйлчилгээний бэлэн байдлыг хангах, голомтын хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулан ажиллахыг Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв /Л.Баттөр/, Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв /Н.Цогбадрах/, Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв /Д.Нарантуяа/, Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв /Л.Насанцэнгэл/, аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, төр, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, захирал нарт даалгасугай.

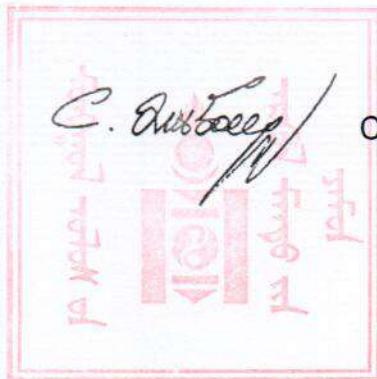
3. Мэргэжил аргазүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Эмнэлгийн тусlamжийн бодлого, хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Б.Буянтогтох/, Нийтийн эрүүл мэндийн тусlamжийн бодлого, хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Л.Энхсайхан/, Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх Мэргэжлийн салбар зөвлөлүүд, Тархварзүйн болон эмнэлзүйн зөвлөх багт тус тус үүрэг болгосугай.

4. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/29 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга /Ц. Эрдэмбилэг/-т даалгасугай.

САЙД

С.ЭНХБОЛД

Эрүүл мэндийн сайдын 20... оны
04... сарын 10...-ны өдрийн 09:00 дугаар
тушаалын нэгдүгээр хавсралт

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ТАНДАЛТЫН ТҮР ЗААВАР

Нэг. Үндэслэл

Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ыг Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага (ДЭМБ) 2020 оны 1 дүгээр сарын 31-ний өдөр “Олон улсын шинж чанартай нийгмийн эрүүл мэндийн онц байдал”, 2020 оны 3 дугаар сарын 11-ний өдөр “Цар тахал” болсныг зарласан.

Манай улсад 2020 оны 3 дугаар сарын 10-ны өдөр Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын анхны зөөвөрлөгдсөн тохиолдол, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр дотоодод халдварт авсан анхны тохиолдол бүртгэгдсэн талаар зарласан.

Засгийн газрын 2021 оны 45 дугаар тогтоолоор батлагдсан Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархалтын түвшин (ногоон, шар, улбар шар, улаан)-д тохирсон хариу арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байна.

Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээг зохион байгуулахад энэхүү түр заавар, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлан ажиллана.

Хоёр. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархвар судлал

2.1. Үүсгэгч

2.2.1. *Coronaviridae* овгийн Бета-коронавирусийн бүлгийн дан утаслаг РНХ агуулсан вирус.

2.2.2. Хүний коронавирусийг анх 1960 оны дунд үед нээсэн бөгөөд 4 дэд бүлэгт хуваадаг (альфа, бета, гамма, дельта). Үүнээс 229E (альфа коронавирус), NL63 (альфа коронавирус), OC43 (бета коронавирус), HKU1 (бета коронавирус) хүнд өвчин үүсгэдэг. Бусад коронавирус нь амьсгалын замын халтай хам шинж (SARS), Ойрхи Дорнодын коронавируст халдварт (MERS), коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын шалтгаан болж байна.

2.2. Халдвартын эх уурхай

Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын эмнэлзүйн шинж тэмдэгтэй болон шинж тэмдэггүй хэлбэрээр өвчилсөн хүн.

2.3. Халдварт дамжих зам

2.3.1. Дуслын болон шууд хавьтал: Халдварт өртсөн хүний ярих, ханиах, найтаах, дуулахад амьсгалын замаас 5-10 μm хэмжээтэй вирус агуулсан дусал 1.5-2 метр хүртэлх зайд цацагдаж, эрүүл хүнд халдварт тараана. Үүнд:

Халдварт өртсөн хүний биед хүрэлцэх эсхүл 1.5-2 метр хүртэлх зайд харьцах үед;

- Эрүүл мэндийн ажилтан хамгаалах хувцас, хэрэгсэлгүй эсхүл бүрэн бус хамгаалах хувцас хэрэгсэлтэйгээр шинжилгээ авах, зөөвөрлөх, асарч сувилах, эмчлэх, тээвэрлэх үед;
- Өвчтөнд аэрозол үүсгэх ажилбар хийх, амьсгал, зүрх зогссон хүнд сэхээн амьдруулах тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх үед;

Мөн агааржуулалт муутай, битүү орчин, өрөө тасалгаанд SARS-CoV-2 вирус агуулсан ≤ 5 μm хэмжээтэй тоосонцор агаарын хөдөлгөөнөөр тархаж, халдвартуулах эрсдэлтэй.

2.3.2. Шууд бус хавьтал: Өвчтэй хүний хэрэглэж байгаа эд юмс, биологийн шингэн, цус, эмнэлгийн тусlamж үзүүлэх үед ашигласан багаж, тоног төхөөрөмж зэргээр халдварт дамжина.

2.3.3. Отгөн мөр-амны замаар халдвартлах боломжтой.

2.4. Нууц үеийн хугацаа

Нууц үеийн хугацаа 1-14 хоног, дунджаар 5-6 хоног байна.

2.5. Халдвартай үе

2.5.1. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс өмнөх 2 хоногт, илэрч буй эмнэлзүйн шинж тэмдгээс хамаарч 1-10 хоногт, дархлаа дарангуйлагдсан өвчтөн 14-өөс дээш хоногт халдварт тараах эрсдэлтэй.

2.5.2. Эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй тохиолдолтой лабораторийн шинжилгээгээр онош батлагдахаас өмнөх 2 хоног, батлагдсанаас хойш 1-10 хоногийн хугацаанд халдварт тараах эрсдэлтэй.

2.6. Халдварт өртөх эрсдэлтэй хүн ам

Бүх хүн өртөх эрсдэлтэй. Ялангуяа 60-аас дээш насныхан, амьсгал, зүрх судас, уушги, бөөр, элэг, цус, мэдрэлийн архаг өвчтэй, чихрийн шижинтэй, эрхтэн шилжүүлсэн, ДОХ ба бусад дархлаа дутмагшилтай, хорт хавдартай, таргалалт болон бусад суурь өвчтэй хүмүүс илүү өртөж, хүндрэх магадлалтай болно.

2.7. Тохиолдлын тодорхойлолт

2.7.1. Сэжигтэй тохиолдол

A. Эмнэлзүйн шалгуур:

1. Гэнэт халуурч, хуурай ханиалгах зэрэг амьсгалын замын цочмог халдвартын болон томуу төст шинж тэмдэг илэрсэн ЭСХҮЛ
2. Халуурах, ханиалгах, ядarch сульдах, толгой өвдөх, булчингаар өвдөх, хоолой өвдөх, амьсгалын дээд зам үрэвсэх, үнэр, амт мэдрэхгүй болох, амьсгаадах, хоолны дуршил буурах, дотор муухайрах, бөөлжих, суулгах, сэтгэл санаа тогтвортгүй болох зэрэг 3 болон түүнээс дээш шинж тэмдэг илэрсэн;

Тархвар судлалын шалгуур:

1. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс 14 хоногийн өмнө Коронавируст халдварт (КОВИД-19) тархах өндөр эрсдэлтэй газар оршин сууж буюу ажиллаж байсан (нийтийн байр, хуаран) ЭСХҮЛ

2. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс 14 хоногийн өмнө Коронавируст халдвар (КОВИД-19) хүн амын дунд өргөн тархсан газарт амьдарч байсан, аялсан ЭСХҮЛ

3. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс өмнөх 14 хоногт эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлж байсан/авсан;

Б. Тархвар судлалын холбогдолгүй боловч сүүлийн 10 хоногт өвчин эхэлж, 38°C-д болон түүнээс дээш халуурч, ханиалгасан, зайлшгүй эмнэлэгт хэвтүүлэн эмчлэх шаардлагатай амьсгалын замын цочмог хүнд халдвартай;

В. Тархвар судлалын хувьд холбогдолгүй, эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрээгүй боловч SARS-CoV-2 антиген илрүүлэх түргэвчилсэн оношлуураар эерэг тодорхойлогдсон тохиолдол.

2.7.2. Магадлалтай тохиолдол

А. Дээрх эмнэлзүйн шинж тэмдгүүд илэрсэн, Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтод байсан ба батлагдсан тохиолдолтой хавьтал болсон;

Б. Дүрс оношилгоогоор уушгинд дараах шинжээс аль нэг нь илэрсэн. Үүнд:

- Рентген зурагт уушгины доод дэлбэнгийн захаар байрласан дугариг нэвчдэст сүүдэр;
- Компьютер томографит уушгины доод дэлбэнгийн захаар байрласан дугариг нэвчдэст сүүдэр буюу хоёр талыг хамарсан олон тооны бүдэг нэвчдэс “Бүүдгэр шилний шинж”;
- Уушгины хэт авиан шинжилгээнд зузаарсан гялтан хальсны шугам, Б шугам (олон тооны, нийлмэл болон салангад), гуурсан хоолойн зураглалтай болон зураглалгүй нийлмэл өөрчлөлт.

В. Шалтгаан тодорхойгүй дараах шинж тэмдгээс аль нэг нь илрэх

- Үнэр эсхүл амт мэдрэхгүй болсон;
- Захын судсан дахь хүчилтерөгчийн хэмжээ 94%-с бага;

Г. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын магадлалтай болон батлагдсан тохиолдолтой хавьтал болсон, батлагдсан тохиолдлын голомтод байсан шалтгаан тодорхойгүй амьсгалын дистресс хам шинжээр нас барсан тохиолдол.

2.7.3. Батлагдсан тохиолдол

А. Бодит хугацааны Полимеразийн гинжин урвал (бх-ПГУ)-ын шинжилгээгээр зэрэг;

Б. Антигенд суурилсан түргэвчилсэн оношлуураар зэрэг, магадлалтай тохиолдол эсхүл сэжигтэй тохиолдлын А эсхүл Б шалгуурт тохирсон хүн¹;

В. Антигенд суурилсан түргэвчилсэн оношлуураар зэрэг, батлагдсан болон магадлалтай тохиолдлын хавьтал болсон, шинж тэмдэггүй хүн.

2.8. Хавьтлын тодорхойлолт:

2.8.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын магадлалтай болон батлагдсан тохиолдолтой эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс өмнөх 2 хоногт, шинж тэмдэг илэрсэнээс хойш 1-14 хоногийн хугацаанд хавьтал болсон ЭСХҮЛ:

¹ ДЭМБ-ын зөвлөмжийн дагуу антигений түргэвчилсэн оношлуурын мэдрэг чанар >99.9%, эвөрмөц чанар >97% байна.

2.8.2. Лабораторийн шинжилгээгээр онош батлагдсан эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй хүнтэй онош батлагдахаас өмнөх 2 хоног, батлагдсанаас хойш 14 хоногийн хугацаанд хавьтад болсон хүнийг хэлнэ.

2.8.3. Дараах тохиолдолд хавьтад болсон гэж үзнэ.

2.8.3.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын магадлалтай болон батлагдсан хүнтэй 1.5-2 метрээс дотогш зайд 15 минут түүнээс дээш хугацаанд нүүр тулж харьцсан хүн;

2.8.3.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөнтэй хамт амьдардаг (нэг өрх, нийтийн болон дотуур байрны нэг өрөө, цэргийн хуаранд хамт амьдардаг, нэг гал тогооноос эсхүл нэг ширээнд хооллосон хүн, асрамжийн газар, хорих анги, ажлын өрөө);

2.8.3.3. Нийтийн тээврийн хэрэгсэл, галт тэрэгний нэг тасалгаа, нийтийн галт тэрэг, автобус, суудлын автомашинд суусан бүх зорчигч, нисэх онгоцны урд, хойд, хажуугийн З эгнээнд суусан зорчигч, үйлчилгээ үзүүлсэн ажилтан;

2.8.2.4. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэлгүйгээр Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын магадлалтай болон батлагдсан хүний биеийн аль нэг хэсэгт шууд хүрэлцсэн, тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн, асарсан хүн;

2.8.2.5. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэлгүйгээр Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөний биологийн шингэн, эд зүйлсэд шууд хүрэлцсэн хүн;

2.8.2.6. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөнд тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, сорьц авах үед хамгаалах хувцасны бүрэн бүтэн байдал алдагдсан, хувийн хамгаалах хувцас өмсөөгүй эрүүл мэндийн ажилтан;

2.8.2.7. Хавьтлыг батлагдсан тохиолдлын онош батлагдахаас өмнөх 2 хоногийг онцгой анхаарч, онош батлагдсанаас хойших 14 хоногийн хугацаанд судална.

Гурав. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын бэлэн байдлыг хангах чиглэлээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

3.1. Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага:

3.1.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх, тандах, эрт илрүүлэх, бэлэн байдал, хариу арга хэмжээний журам, зааврыг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах;

3.1.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, хэрэгжүүлэх;

3.1.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх арга хэмжээг нэгдсэн зохицуулалтаар хангах ажлын хэсэг, мэргэжлийн баг байгуулах;

3.1.4. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үеийн бэлэн байдлын улсын хэмжээний нөөцийг үнэлэх, бүрдүүлэх, зохицуулах талаар Засгийн газарт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх;

3.1.5. Яаралтай тусламжийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж, тоног төхөөрөмж, хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, оношуур, урвэлж, халдвартайжүүлэх бодис, вакцины нөөцийн бэлэн байдлыг хангах;

3.1.6. Нэмэлтээр дайчлан ажиллуулах эрүүл мэндийн ажилтны судалгаа, сургалт хийхэд дэмжлэг үзүүлэх;

3.1.7. Резидент эмч, анагаахын чиглэлээр суралцаж буй төгсөх ангийн оюутан, сайн дурын ажилтны судалгааг гарган, дайчлан ажиллуулах төлөвлөгөөг боловсруулж, хэрэгжүүлэх;

3.1.8. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархалт, хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний талаар УИХ, Засгийн газар, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл, Улсын Онцгой комисс, холбогдох бусад байгууллагыг мэдээллээр хангах;

3.1.9. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын талаарх мэдээ, мэдээллээр хүн амыг хангах, эрсдэлийн мэдээлэл, харилцааг удирдан зохион байгуулах.

3.2. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв:

3.2.1. Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмийн Үндэсний зохицуулагч байгууллагын үйл ажиллагаа, салбар хоорондын хамтын ажиллагааг идэвхжүүлж, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган ажиллах;

3.2.2. Үндэсний тувшинд Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархалтын түвшинг Засгийн газрын 2021 оны 45 дугаар тогтоолын дагуу 7 хоног тутам үнэлж, тохирсон хариу арга хэмжээг төлөвлөн зохион байгуулах;

3.2.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын нөхцөл байдлын өдөр тутмын мэдээ, мэдээллээр холбогдох байгууллагыг хангах;

3.2.4. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үеийн шуурхай удирдлагын тогтолцоог идэвхжүүлэх;

3.2.5. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, тандах, бэлэн байдлыг хангах, шуурхай хариу арга хэмжээ авах чиглэлээр журам, зааврын төслийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлэх;

3.2.6. Өвчлөлийн нөхцөл байдал, ДЭМБ-ын түр заавар, удирдамжтай уялдуулан тандалт, хариу арга хэмжээний зааврыг тухай бүр нь шинэчлэн боловсруулах;

3.2.7. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын бэлэн байдлыг хангах, шуурхай хариу арга хэмжээг эрчимжүүлэх талаар эрүүл мэндийн байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, дэмжлэгт хяналт хийх;

3.2.8. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын эх уурхайг судлах, хавьтлыг тогтоох, голомтын цар хүрээг тодорхойлж, хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, мэргэжил арга зүйгээр хангах;

3.2.9. Коронавируст халдвартын нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, ЭМЯ, аймаг, нийслэлийн ЭМГ, аймаг нийслэлийн шуурхай штаб, олон улсын байгууллагуудыг 7 хоног тутам мэдээллээр хангах;

3.2.10. Аймаг, нийслэл, хилийн мэргэжлийн хяналтын алба, хэлтсийн улсын байцаагч, ажилтанд халдвараас сэргийлэх дэглэм, хариу арга хэмжээний талаар мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх;

3.2.11. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, хариу арга хэмжээ, оношилгоо, эмчилгээний талаар аймаг, нийслэлийн тохиолдлын удирдлагын багийг сургах;

3.2.12. Томуу, томуу төст өвчиний харуулдан тандалтыг өргөжүүлэх

3.2.13. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтод ажиллах хариу арга хэмжээний болон тусламж, үйлчилгээний багийг томилон ажиллуулах, сургах;

3.2.14. Үндэсний түвшинд лабораторийн үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангаж, шинжилгээний сорьц хуваарилах, баталгаажуулах;

3.2.15. Лабораторийн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангах, биоаюулчийг ажиллагаа, биохамгаалал, чанарын хяналт хийх, мэргэжилтнүүдийг сургах;

3.2.16. Хүн амын дунд орчилд байгаа SARS-CoV2 вирусийн генотипийн судалгаа хийх, мутацид орсон вирусийг илрүүлэх, хянах;

3.2.17. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой болон эрүүл мэндийн ажилтны халдвартын тандалт хийх, хариу арга хэмжээ авах, халдвартын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагыг мэргэжил аргазүйгээр хангах;

3.2.18. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг дархлаажуулалтын үйл ажиллагааг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах;

3.2.19. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг дархлаажуулалтын дараах дархлал тогтоцын судалгааг хийж, цаашдын вакцинжуулалтын стратеги боловсруулах;

3.2.20. Тусгаарлан эмчлэх тасгийн бэлэн байдлыг хангаж, орны зохицуулалт, нэмэлтээр ор дэлгэх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, үндэсний түвшинд мэргэжил арга зүйгээр ханган ажиллах;

3.2.21. Эмнэлгийн бус байранд эмнэлгийн ор дэлгэх үеийн зохион байгуулалт, халдвартын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;

3.2.22. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдол, нас барагчдын дүн шинжилгээг 7 хоног тутам хийж, зөвлөмж зөвлөгөөг холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

3.2.23. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эмнэлзүй болон сэргийлэлтийн талаар нарийн мэргэжлийн эмч нарын зөвлөгөөг олон нийтэд тогтмол өгөх;

3.2.24. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаарх хэвлэлийн тандалт хийх, иргэдэд мэдээлэл өгөх утсыг 7/24 цагаар ажиллуулж, ташаа мэдээ, мэдээллийг тухай бүр нь залруулах;

3.3. Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв:

3.3.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аас сэргийлэх бэлэн байдлын төлөвлөгөөг тодотгон хэрэгжүүлэх, мэргэжлийн анги, тохиолдлын удирдлагын тогтолцоог идэвхжүүлэх;

3.3.2. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед суурин болон явуулын вирус судлалын лабораторийн бэлэн байдлыг хангаж, лабораторийн шинжилгээ хийх;

3.3.3. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын хүн амын дундах өргөжүүлсэн тандалтыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хийх;

3.3.4. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аас урьдчилан сэргийлэх болон голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийх талаар тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж байгууллагатай хамтран ажиллах, зохицуулалт хийх;

3.3.5. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтод шуурхай хариу арга хэмжээний багийг томилон ажиллуулах;

3.3.6. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын халдварын дайчлагдан ажиллах хүний нөөцийг чадавхжуулах;

3.3.7. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын халдвар хамгаалал, биоаюулгүй ажиллагааны дэглэм, халдвартгүйжүүлэлтийн сургалт зохион байгуулах, мэргэжил арга зүйгээр хангах;

3.3.8. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэшлийн төв, аймаг нийслэлийн эрүүл мэндийн газар, эрүүл мэндийн байгууллагуудад Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтын болон эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийн давтан болон дадлагажуулах сургалт хийх;

3.3.9. Мал эмнэлгийн болон холбогдох байгууллагатай хамтран коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын судалгааг мал, амьтдын дунд улирал тутам тандан судлах;

3.3.10. Ариутгал, халдвартгүйжүүлэх бодисын нөөцийн судалгааг гарган холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

3.3.11. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед хийгдэх халдвартгүйжүүлэлтийн талаар эрүүл мэндийн болон салбар хоорондын байгууллагыг мэргэжил арга зүйгээр хангах, цаашдын стратеги боловсруулах;

3.3.12. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаар албан ба албан бус мэдээллийг шүүх, иргэдэд мэдээлэл өгөх 70284393 утсыг 7/24 цагаар ажиллуулж иргэдээс ирүүлж буй мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, ташаа мэдээллийг тухай бүр залруулах.

3.4. Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв:

3.4.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эрсдэлийн харилцаа, холбооны арга хэмжээг үндэсний түвшинд зохион байгуулах;

3.4.2. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаарх хүн амын дундах ойлголт, хандлагыг тандан судалж, “түгээмэл асуулт, хариулт”-ыг өдөр бүр гаргаж, олон нийтэд мэдээлэх;

3.4.3. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эрсдэлийн харилцаа, холбооны чиглэлээр сургалт зохион байгуулах;

3.4.4. Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, олон нийтийн сүлжээнд тандалт, судалгаа хийж, тухай бүр тайлбар, залруулга хийх;

3.4.5. Эрсдэлийн мэдээлэл харилцааг эрчимжүүлж, өдөр тутмын нөхцөл байдалтай уялдуулан зөвлөмж, сээрэмжлүүлэг гарган түгээх;

3.4.6. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаар иргэдэд мэдээлэл өгөх 119 тусгай дугаарын утсыг 7/24 цагаар ажиллуулах, тайланг өдөр бүр ЭМЯ-нд ирүүлэх;

3.4.7. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед лабораторийн бэлэн байдлыг хангаж, лабораторийн шинжилгээ хийх;

3.4.8. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын хүн амын дундах өргөжүүлсэн тандалтыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хийх.

3.5. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв:

- 3.5.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед нийгмийн сэтгэлзүйн байдлыг тандаж судлан, зөвлөгөө зөвлөмжөөр ханганд ажиллаж, тайланг ЭМЯ-нд ирүүлэх;
- 3.5.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэтгэлзүйн төрөлжсөн зөвлөмж (эрүүл мэндийн ажилтан, өвчтөн, сахиур, хавьтал) боловсруулж, зорилтот бүлэгт хүргэх;
- 3.5.3. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн асуудалтай, хяналтын өвчтөн, тэдгээрийн гэр бүлд хяналт тавьж, коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх зөвлөгөө, зөвлөмжөөр тогтмол хангах;
- 3.5.4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн чиглэлээр зөвлөгөө өгөх 24 цагийн утас ажиллуулах.

3.6. Аймаг, Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар:

- 3.6.1. Орон нутгийн хэмжээнд Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархалтын түвшинг Засгийн газрын 2021 оны 45 дугаар тогтоолын дагуу 7 хоног тутам үнэлж, тохирсон хариу арга хэмжээг төлөвлөн зохион байгуулах;
- 3.6.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, тандалт, хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах;
- 3.6.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын эх уурхайг судлах, хавьтлыг тогтоох, голомтын цар хүрээг тодорхойлох, хариу арга хэмжээг шуурхай авах;
- 3.6.4. Коронавируст халдвартыг илрүүлэх шинжилгээний цэг байгуулан ажиллах, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах;
- 3.6.5. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, тусламж үйлчилгээг нэгдсэн зохицуулалтаар хангах мэргэжлийн багийг байгуулан ажиллуулах;
- 3.6.6. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын талаарх хариу арга хэмжээний багуудын мэдээ, мэдээллийг нэгтгэн, холбогдох байгууллагыг мэдээллээр хангах;
- 3.6.7. Хариу арга хэмжээний багийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, эм урвалж бодис, оношуур, тоног төхөөрөмж, ариутгал халдвартгүйжүүлэх бодисын нөөц, хэрэгцээг тогтмол үнэлж, бэлэн байдлыг хангах.

3.7. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага:

- 3.7.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж хэрэгжүүлэх;
- 3.7.2. Томуу томуу төст өвчин, амьсгалын замын цочмог хүнд халдвартын тандалтыг өргөжүүлэх, халдвартын сэргийлэлт, хяналтын багийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах;
- 3.7.3. Эрүүл мэндийн байгууллага бүр эрсдэлийн үнэлгээг тухай бүр (нийгмийн эрүүл мэндийн арга хэмжээ авахаас өмнө, дараа, тархалтын түвшин өөрчлөгдхөг г.м) хийж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг авах;
- 3.7.4. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй тохиолдлыг түр тусгаарлах, эмчлэх өрөөг Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/537 дугаар тушаалын 9 дүгээр хавсралтын дагуу зохион байгуулах;

3.7.5. Эрүүл мэндийн ажилтан, үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн дунд эмнэлэгт суурилсан идэвхтэй тандалт хийх;

3.7.6. Үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгч болон эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын эмнэлзүйн шинж тэмдгийн тандалт хийх;

3.7.7. Эрүүл мэндийн ажилтныг хувийн хамгаалах хувцас, багаж хэрэгсэл, бодис, эм, урвалжаар хангах;

3.7.8. Үйлчлүүлэгчдийн биеийн халууныг хэмжиж, QR код эсхүл үйлчлүүлэгчийн овог нэр, регистрийн дугаар, утас, оршин суугаа хаягийн бүртгэл хийх;

3.7.9. Үйлчлүүлэгчийн эмнэлэгт ирэх хөдөлгөөнийг бууруулж, байнгын хяналтад байдаг зорилтот бүлгийн иргэнд цахимаар зөвлөгөө өгөх, хяналт тавих, гэрээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх зохицуулалт хийх;

3.7.10. Өвчтөний өрөөнд орох эмнэлгийн ажилтны тоог хязгаарлах, орсон гарсан хүний бүртгэл хөтлөх;

3.7.11. Халдвартын сэжигтэй тохиолдол харьяа нутаг дэвсгэр, хилийн боомтод илэрвэл мэргэжлийн багийг илгээж, хариу арга хэмжээг салбар хоорондын байгууллагуудтай хамтран шуурхай авч хэрэгжүүлэх;

3.7.12. Эмнэлэг хооронд өвчтөн шилжүүлэхдээ өвчтөний аюулгүй байдлыг хангах;

3.7.13. Хөтөч ажилтанг ажиллуулж, халдвартын шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг үзлэгийн өрөө рүү чиглүүлэн, бусад үйлчлүүлэгчтэй хавьтал болохоос сэргийлэх;

3.7.14. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж буй хүнд зайд барих, амны хаалт зүүх, гарын эрүүл ахуй сахих, зөв ханиаж, найдаах санамж, анхааруулга өгөх;

3.7.15. Амбулатори, хүлээн авах, яаралтай тусламжийн хэсэгт хэт ачаалал үүсэхээс сэргийлж, эмнэл зүйн шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг бусад үйлчлүүлэгчээс тусад нь хүлээн авах бүстэй байхаар зохион байгуулах;

3.7.16. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтод байнгын болон эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийх;

3.7.17. Тусгаарлан ажиглах байрны бэлэн байдлыг хангах, нэмэлт ор дэлгэх зэрэг шаардлагатай арга хэмжээнд харьяа засаг захиргаа, холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах;

3.8. Иргэний агаарын болон төмөр зам, нийтийн тээврийн газар:

3.8.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж хэрэгжүүлэх;

3.8.2. Нисэх онгоцны буудал, авто, төмөр замын зорчигч үйлчилгээний төвүүдэд коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй зорчигчийг түр тусгаарлах өрөө, галт тэрэг, агаарын хөлөгт тусгаарлах хэсгийг бэлтгэж, бэлэн байдлыг хангах;

3.8.3. Зорчигч тээврийн байгууллага аяллын явцад зорчигчдын эрүүл мэндэд хяналт тавьж, сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед холбогдох байгууллагад нэн даруй мэдээлж, зохих хариу арга хэмжээ авах;

3.8.4. Халдварт бүртгэгдсэн улс, орон нутаг руу аялал хийх тээврийн хэрэгслийн багийг хамгаалах хувцас, хэрэгсэл, шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, халдвартгүйжүүлэх бодисоор хангах;

3.8.5. Ажилтанд урьдчилан сэргийлэх эрүүл ахуйн дэглэм сахих талаар сургалт зохион байгуулж, амны хаалт, гар халдвартгүйжүүлэх бодисоор тогтмол хангах;

3.8.6. Ариун цэврийн өрөө, гар угаах нөхцөлийг бүрдүүлж, үйлчилгээний танхим, ариун цэврийн өрөөнд гар халдвартгүйжүүлэгч бодисыг хүрэлцэхүйц тоо, хэмжээгээр байршуулах;

3.8.7. Мэргэжлийн байгууллагаас гаргасан зөвлөмжийг урсдаг цахим самбар болон бусад хэлбэрээр байршуулах, зорчигчдод халдвараас урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж өгөх;

3.8.8. Үйлчлүүлэгчдийн биеийн халууныг зайнаас хэмжиж, амны хаалт зүүсэн зорчигчдод үйлчлэх.

3.9. Хилийн нэвтрэх цэг:

3.9.1. Хилийн нэвтрэх цэгт Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах, бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийх, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;

3.9.2. Хилийн нэвтрэх цэгт сэжигтэй зорчигчийг түр тусгаарлах өрөө, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгсэл, ариутгал, халдвартгүйжүүлэлтийн багаж, бодис, эмийн нөөцийг МХЕГ-ын даргын 2018 оны “Заавар батлах тухай” А/192 дугаар тушаалын 4 дүгээр хавсралтаар баталсан шаардлагын дагуу бүрдүүлж, бэлэн байдлыг хангах;

3.9.3. Агаарын хилийн боомт дээр Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын дэргэдэх APIS (Advance passenger information system) цахим программын тусламжаар зорчигчийн мэдээллийг урьдчилан авч, хариу арга хэмжээг төлөвлөх;

3.9.4. Онгоцны нисэх багийн даргаас зорчигчийн эрүүл мэндийн ерөнхий мэдүүлэг, (general declaration form) галт тэрэгний дарга, үйлчлэгч, автобус, автомашины жолоочоос зорчигчийн эрүүл мэндийн мэдээлэл, зорчигчийн тоо, суудлын дугаар бүхий нэрсийн жагсаалтын хамт авч, хяналт тандалт хийх төлөвлөлтийг зохион байгуулах;

3.9.5. Улсын хилийн боомтоор нэвтэрч буй зорчигч, жолооч, нислэгийн баг бүрэлдэхүүн, галт тэрэг, вагоны дарга, үйлчлэгч, төмөр замын хөлөг ажилтнаас МХЕГ-ын даргын 2020 оны А/31 дүгээр тушаалын хавсралтаар баталсан “Зорчигчийн эрүүл мэндийн мэдүүлэг”-ийн хуудсаар асуумж судалгаа авч, биеийн халууныг хэмжин, хяналт тандалт хийх.

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ХАРИУ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Хариу арга хэмжээний зохион байгуулалт

1.1. Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар нь ХӨСҮТ, дүүрэг, өрхийн эрүүл мэндийн төв, дайчлагдан ажиллах бусад багуудтай хамтран Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, хариу арга хэмжээг зохион байгуулна.

1.2. Халдвартын үе шат, тархалтын түвшингээс хамаарч, аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар нь шуурхай хариу арга хэмжээний багийг нэмэлтээр гарган томилгоожуулна.

Хоёр. Шуурхай хариу арга хэмжээний багийн чиг үүрэг

2.1. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь батлагдсан тохиолдлын мэдээллийн дагуу хариу арга хэмжээ авч ажиллана.

2.2. Батлагдсан тохиолдлоос тархвар судлалын судалгааны асуумжийн дагуу мэдээлэл цуглувлан, хавьтлыг тогтоон, тандалтын цахим программд оруулна.

2.3. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь батлагдсан тохиолдол, хавьтадл эмчийн үзлэг хийж, эрэмбэлэн ангилж, эмнэл зүйн хүндэвтэр, хүнд болон маш хүнд тохиолдлыг эмнэлэгт, хөнгөн хэлбэрийг тусгаарлан ажиллах байранд тээвэрлэн хүргэх эсхүл өөрийн хүснэгтээр гэрт нь тусгаарлан, зөвлөгөө өгнө.

2.4. Шинж тэмдэг илэрсэн хавьтадл эмнэлзүй, тархвар судлалын асуумжид үндэслэн антиген суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ хийж, эерэг гарсан тохиолдлыг тусгаарлана.

2.5. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь 24 цагийн тайланг тухайн орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагад мэдээлнэ.

Гурав. Эрүүл мэндийн байгууллагад сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед авах хариу арга хэмжээ

3.1. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага бүр коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллана.

3.2. Үзлэгийн явцад коронавируст халдварт (КОВИД-19) гэж сэжиглэсэн тохиолдолд эмч тухайн өрөөнд гарах, орох хөдөлгөөнийг түр зогсоож, байгууллагын удирдлагад шууд мэдээлнэ.

3.3. Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлага сэжигтэй тохиолдолд үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн ажилтан, тухайн иргэнийг түр тусгаарлан шуурхай хариу арга хэмжээний багийг дуудан үүрэгжүүлнэ.

3.4. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь сэжигтэй тохиолдолд антиген илрүүлэх түргэвчилсэн шинжилгээ хийж, хавьтлыг тогтоон голомтод халдвартгүйжүүлэлт хийнэ.

3.5. Сэжигтэй тохиолдол илэрсэн тухай мэдээг “Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, сэргийлэлтийн түр заавар”-т тусгасан бүртгэл, мэдээллийн дагуу мэдээлнэ.

Дөрөв. Халдвартархалтын түвшинд тохирсон хариу арга хэмжээ

4.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын халдвартын тархалтын ўе шатнаас хамаарч дараах арга хэмжээг зохион байгуулна (Хүснэгт 1).

Хүснэгт 1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19) тархалтын түвшинд тохирсон хариу арга хэмжээ

Авах арга хэмжээний чиглэл	Коронавируст халдварт (КОВИД-19) тархалтын түвшин			
	Халдварт илрээгүй (ногоон)	Зөөвөрлөгдсөн/алаг цоог тохиолдол бүртгэгдсэн (шар)	Халдварт голомтлон тархсан (улбар шар)	Халдварт хүн амын дунд өргөн тархсан (улаан)
Тандалт	<ul style="list-style-type: none"> - Хилийн нэвтрэх цэгийн тандалт - ТТӨ/АЗЦХХ-ын харуулдан тандалт - Үйл явдалд сууриссан тандалт - Ажлын байран дээрх шинж тэмдгийн тандалт (өдөр тутам) - Тархалтын түвшингийн үнэлгээ (7 хоног тутам) 	<p>Ногоон түвшингийн арга хэмжээн дээр НЭМЖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Өндөр эрсдэлтэй хүн амын (худалдаа, үйлчилгээ, банк гм) дунд тогтмол, түүвэрчилсэн тандалт 	<p>Шар түвшингийн арга хэмжээн дээр НЭМЖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Эрүүл мэнд, асрамж, хорих саатуулах газар зэрэгт идэвхтэй тандалт - Эмнэлэгт сууриссан тандалт - Голомтын өргөтгөсөн тандалт - Шинэ голомтын судалгаа 	<p>Улбар шар түвшингийн арга хэмжээн дээр НЭМЖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хавсарсан суурь өвчтэй, 60-аас дээш настай хүмүүсийн хяналт - Эрүүл мэнд, асрамж, хорих саатуулах газар, стратегийн ач холбогдолтой байгууллага дахь идэвхтэй тандалт, хяналт өргөжүүлэх
Халдвартын тархалт ихтэй нутгаас халдвартын тархалт багатай нутагт ирсэн иргэн	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 14 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ 	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 14 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ - Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ 	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 7 хоног, гэрт 7 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ - Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ эсхүл антигенд сууриссан түргэвчилсэн шинжилгээ 	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 7 хоног, гэрт 7 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ - Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ эсхүл антигенд сууриссан түргэвчилсэн шинжилгээ

Авах арга хэмжээний чиглэл	Коронавируст халдвар (КОВИД-19) тархалтын түвшин			
	Халдвар илрээгүй (ногоон)	Зөөвөрлөгдсөн/алааг цоог тохиолдол бүртгэгдсэн (шар)	Халдвар голомтлон тархсан (улбар шар)	Халдвар хүн амын дунд өргөн тархсан (улаан)
Хавьтал судлалын зохион байгуулалт	Халдвар илрээгүй (ногоон)	Зөөвөрлөгдсөн/алааг цоог тохиолдол бүртгэгдсэн (шар)	Халдвар голомтлон тархсан (улбар шар)	Халдвар хүн амын дунд өргөн тархсан (улаан)
Хавьтал		<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 14 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ - Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ 	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 14 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ - Шинж тэмдэг илэрвэл антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ - Антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ сөрөг гарвал бх-ПГУ шинжилгээ 	<ul style="list-style-type: none"> - Гэрт 14 хоног тусгаарлана. - Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрсэн үед антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ хийнэ. - бх-ПГУ шинжилгээг 6 дахь хоногт авна.
Сэжигтэй, магадлалтай тохиолдол	<ul style="list-style-type: none"> - Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ шинжилгээ 	<ul style="list-style-type: none"> - Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ шинжилгээ 	Шинж тэмдэг илэрвэл бх-ПГУ шинжилгээ	<ul style="list-style-type: none"> - Шинж тэмдэг илэрвэл антиген суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ, сөрөг тохиолдолд бх-БХ-ПГУ шинжилгээ
Гадаад улс орноос ирсэн иргэн	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд 7 хоног, гэрт 7 хоног, нийт 14 хоног - 6 дахь хоногт бх-ПГУ - Шинж тэмдэг илэрвэл антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ 			
Батлагдсан тохиолдолд тусlamж үйлчилгээ үзүүлж байгаа эрүүл мэндийн ажилтан	<ul style="list-style-type: none"> - Идэвхитэй тандалтын зорилгоор бх-ПГУ шинжилгээ хийнэ. - Дархлаажуулалтад бүрэн хамрагдсан, халдвар аваад эдгэрсэн тохиолдолд бх-ПГУ шинжилгээ хийхгүй - Эсрэгбие илрүүлэх шинжилгээг 6 сар тутамд 1 удаа авч дархлаа тогтоцыг тодорхойлно. 			

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНД МӨРДӨХ ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ, ХЯНАЛТЫН ТҮР ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Эрүүл мэндийн байгууллага болон эрүүл мэндийн бус байгууллагын барилга байгууламжийг ашиглан эмнэлэг дэлгэж, коронавируст халдвартын тохиолдлыг тусгаарлах, тусгаарлан эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх, илрүүлэг, эрэмбэлэн ангилалт хийх үйл ажиллагаанд энэхүү зааврыг баримтлана.

1.2. Эрүүл мэндийн байгууллагад хүчин төгөлдөр хэрэгжиж буй халдвартын сэргийлэлт, хяналт, эмнэлгийн гаралтай аюултай хог хаягдлын менежментийн журам, зааврыг мөрдөж ажиллана.

1.3. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж байгаа хүн бүрийг эрсдэлтэйд тооцон тусlamж үйлчилгээний төрөл, хэлбэрээс үл хамааран эмнэлгийн бүх ажиллагсад амны хаалт зүүж, гарын эрүүл ахуйг сахина. Шингэн цацгдах, үсрэх эрсдэлтэй үед нүүрний хаалт, эмнэлгийн нэг удаагийн халадыг хэрэглэж эмнэлэг бүр халдвараас сэргийлэх стандарт дэглэмийг мөрденө.

Хоёр. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөнийг хэвтүүлэн эмчлэх эмнэлэг, тусгаарлах байрны зохион байгуулалт

2.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдлыг эмнэлэгт, тархалтын түвшингээс хамаарч хавьтлыг тусгаарлан ажиглах байр эсхүл гэрт нь тусгаарлана.

2.2. Нийтийг хамарсан халдварт бүртгэгдэж орны ачаалал ихэсч, тусгаарлах эмнэлэг хүрэлцээгүй болсон үед нэмэлтээр эмнэлэг дэлгэх, шинж тэмдэггүй болон хөнгөн хэлбэрээр өвчилсөн иргэдийг тусгаарлан ажиглах байранд, хавьтлыг гэрт нь тусгаарлах арга хэмжээг нөхцөл байдалд тохируулан авч хэрэгжүүлнэ.

2.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлыг тусгаарлах эмнэлэг, байгууламж нь халдвартай буюу улаан, халдвартын эрсдэл дунд буюу шар, халдвартгүй буюу ногоон гэсэн 3 бүсэд хувааж, тусгаарлалтыг зохион байгуулна. Доорх бүсүүд нь хоорондоо бүрэн тусгаарлагдсан байна.

2.3.1. Халдвартай улаан бүс: халдвартын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан үйлчлүүлэгчийн хэвтэн эмчлүүлэх хэсэг;

2.3.2. Шар бүс: халдвартай бүсэд ажилласан эрүүл мэндийн ажилтны хамгаалах хувцас тайлах хэсэг байна. Тус хэсэгт 50 литрээс дээш хэмжээтэй (өргөн 50 см, урт нь 80 см дээш байх) том амсартай хог хаягдал цуглуулах уут бүхий хогийн сав, гар халдвартгүйжүүлэх бодис, гутал халдвартгүйжүүлэх уусмал болон урт бариултай губка, нүдний шил халдвартгүйжүүлэх бодис зэргийг бэлтгэсэн байна.

2.3.3. Халдвартгүй ногоон бүс: эмнэлгийн ажилтны байрлах өрөө, эмнэлгийн бусад хэсгийг хамруулна.

2.4. Тусгаарлах эмнэлэгт өвчтөн хүлээн авах хаалга, эмнэлгийн ажилтны орох, гарах хаалга тусдгаа байхаар зохион байгуулна. Тусгаарлах эмнэлгийн өвчтөний өрөө нь агааржуулалт сайтай байх ба механик агааржуулалттай, байгалийн агааржуулалттай бол салхивч нь нээгддэг байна.

2.5. Сэжигтэй тохиолдлыг шинжилгээний хариу гартал нэг, нэгээр тусгаарлана. Хэрэв нэгээс дээш хүнийг нэг өрөөнд тусгаарлах бол ор хоорондын зайд 1.5-2 метрээс дээш байх ба ор хооронд тусгаарлагч ашиглана.

2.6. Батлагдсан тохиолдлыг нэг оронд оногдох талбайн хэмжээ 8 м²-аас багагүй байхаар тооцож хамтад нь тусгаарлаж болно.

2.7. Шинээр оношлогдсон өвчтөнийг эмчилгээ, тусгаарлалтын хугацаа дуусч байгаа хүнтэй хамт нэг өрөөнд тусгаарлахгүй.

2.8. Тусгаарлах өрөө нь дотроо гарын угаалтуур, саван, суултууртай байна. Өрөө нь дотроо ариун цэврийн өрөөгүй нийтийн ариун цэврийн өрөө ашиглаж байгаа үед коридорыг улаан бүсэд тооцож зохион байгуулалтыг хийнэ.

2.9. Хөдөө, орон нутагт биосуултуур, гоожуурт угаагуур, жорлон ашиглаж болно. Эмнэлгийн ажилтан бусад хүнийхээс өөр жорлон, угаагуур ашиглана.

Гурав. Тусгаарлах эмнэлэгт мөрдөх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.1. Халдвартай бүсэд мөрдөх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.1.1. Ажилтан улаан бүсэд орох давтамж, ажиллах хугацааг бага байлгахаар тооцож, үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

3.1.2. Батлагдсан болон сэжигтэй тохиолдолд тусlamж үзүүлэх ажилтныг тус тусад нь томилно. Хэрэв нэг ажилтан ажиллаж байгаа бол сэжигтэй тохиолдолд тусlamж үйлчилгээг эхэлж үзүүлсэний дараа батлагдсан тохиолдолд тусlamж үйлчилгээг үзүүлнэ. Тохиолдол хооронд хамгаалах хувцас солино.

3.1.3. Үйлчлүүлэгчийн өрөөнд халдвартайжүүлэлт хийхдээ өвчтөн болон орчны эд зүйлд хүрэлцэж хувцсаа бохирдуулахаас сэргийлж, зайд барина.

3.1.4. Хамгаалах хувцас, хэрэгслийг Хүснэгт 2-т заасны дагуу зөв, зүй зохистой хэрэглэнэ.

3.1.5. Тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх үедээ өвчтөнд хүрэлцсэн бол гадна талын бээлийг үйлчлүүлэгч хооронд солино.

3.1.6. Халдвартай бүсэд байгаа мэдээллийг цахимаар авах боломж (дата, таблет, гар утас, бусад тоног төхөөрөмж)-оор хангана. Эрүүл мэндийн ажилтнууд халдвартай бүсэд өөрсдийн гар утсыг авч орохгүй болно.

3.1.7. Халдвартай дамжуулах эрсдэл багатай даралтны аппарат, чагнуур, халууны шил, пульсоксиметр зэрэг багаж хэрэгслийг үйлчлүүлэгч хооронд 70 хувийн спирт эсхүл зориулалтын халдвартайжүүлэх бодистой салфеткаар арчиж халдвартайжүүлнэ.

3.1.8. Өвчтөний өрөөний агаар сэлгэлтийг тогтмол боломжгүй бол 2 цаг тутам 10-15 минут хийх ба өрөөний хаалгыг хаалттай байлгана.

3.1.9. Тусгаарлалтад байгаа үйлчлүүлэгчийг өрөөнөөс гарах, бусад хүмүүстэй уулзахыг хориглоно.

3.1.10. Тусгаарлалтад байгаа үйлчлүүлэгчийн эд зүйлсийг өрөөнөөс гаргахгүй. Зайлшгүй шаардлагатай хэрэгцээний эд зүйлсийг гаднаас оруулж болно.

3.1.11. Үйлчлүүлэгчийн өрөөнд орох эмнэлгийн ажилтан (инженер, техникийн ажилчин, сантехникийн слесарь), ар гэр, сахиур зэрэг хүний тоог хязгаарлаж, сөрж, гарсан хүмүүсийн бүртгэлийг хөтөлнө. Өвчтөний өрөөнд (улаан бүс) орсон ажилтны бүртгэлийг хөтөлнө.

3.1.12. Зайлшгүй шаардлагаар түр хугацаагаар өвчтөний өрөөнд орсон гэр бүлийн гишүүд, бусад хүмүүст хамгаалах хувцас өмсгөнө. Хамгаалах хувцсыг эрүүл мэндийн ажилтны хяналтан дор тайлна.

3.1.13. Тусгаарлах эмнэлэгт зөөврийн рентген, хэт авианы оношилгоо хийх аппарат, тоног төхөөрөмж байршуулсан байна.

3.2. Хувцас тайлах хэсэг буюу шар бүсэд мөрдөж ажиллах халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.2.1. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл өмсөхгүйгээр халдвартай болон завсрын бүсэд орохыг хатуу хориглоно.

3.2.2. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг зааврын дагуу тайлж гараа халдваргүйжүүлнэ.

3.2.3. Хувцас тайлах хэсгийг камержуулна.

3.2.4. Хувцас тайлах дараалал, бие бүрэн харагдах толь байршуулна.

3.2.5. Ажилтан хувцас тайлахдаа дараалал, санамжийг нэг бүрчлэн харж, толинд шалгаж тайлна.

3.2.6. Нэг удаагийн үзлэгийн бээлийг ажил дууссаны дараа халдваргүйжүүлэхгүй шууд тайлж, хаях бөгөөд зөвхөн ахуйн бээлийг халдваргүйжүүлнэ.

3.2.7. Халдвартай бүсэд өмссөн гутлаа шар бүсэд тайлж үлдээгээд ногоон бүс рүү цэвэр гутлаа өмсөж орно. Өмсөх гутлыг шар бүсийн гадна үүдэнд бэлтгэж тавьсан байна.

3.2.8. Хувцас тайлах хэсэгт гар халдваргүйжүүлэх бодис нь мэдрэгчтэй эсхүл тохойгоор ажилладаг савтай байна.

3.2.9. Хувцас тайлах хэсэгт үлдээсэн гутал, давтан ашиглагдаж байгаа хэрэгслийг ариутгалын ажилтан эсхүл үйлчлэгч цэвэрлэж, халдваргүйжүүлээд ногоон бүс рүү гаргана.

3.2.10. Шар бүс дэх хог хаягдлыг ариутгалын ажилтан эсхүл үйлчлэгч улаан бүсээр гаргаж, шар бүсэд халдваргүйжүүлэлтийг хийгээд хамгаалах хувцсаа тайлна.

3.2.11. Шар бүсэд цэвэрлэгээний ус, халдваргүйжүүлэх уусмалыг зайлцуулах бохир усны шугам хоолой байхгүй үед улаан бүс рүү оруулж асгана.

3.3. Халдваргүй бүсэд мөрдөж ажиллах халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.3.1. Эмнэлгийн ажилчдыг аль болох нэг нэгээр байлгана. Өрөө нь агааржуулалт хийх боломжтой байна.

3.3.2. Өрөө хооронд солгүүцэхгүй, хамт сууж хоол идэхгүй, хүн бүр өөрийн зяга, тавга зэрэг хоолны хэрэгсэлтэй байна.

3.3.3. Өвчний түүх, сувилгааны карт зэрэг цаасан материалтай харьцахдаа нэг удаагийн амны хаалт зүүж, ажил дууссаны дараа гараа угаах эсхүл халдвартайжүүлнэ.

3.3.4. Цаасан материалыг халдвартай бүсэд сувилагчийн постон дээр хөтөлнэ. Амрах өрөөнд оруулж хөтлөхийг хориглоно.

3.3.5. Халдвартай бүсэд хэрэглэсэн эд зүйл, цаасан материалыг халдвартай бүсэд оруулахыг хориглоно.

3.3.6. Эмнэлгийн ажиллагсадын байрлах хэсэгт усанд орох болон хувцас угаах, индүүдэх нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.

3.3.7. Ус буцалгагч, хоол халаах цахилгаан зуух, хөргөгчтэй байна.

3.3.8. Эмнэлгийн өмд, цамц, гутал 2-оос доошгүй байх, хамгаалах хувцсны дотор өмссөн өмд цамцыг халдвартай бүсэд ороод сольж өмсөх өмд, цамц, гутал тусдаа байна.

3.3.9. Багаж, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг цэвэрлэх, халдвартайжүүлэх, ариутгахад Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 537 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралтыг мөрдөнө.

Дөрөв. КОВИД-19 өвчтөнг эмнэлгийн бус орчинд эмчлэх, хянах үед мөрдөх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

4.1. Агааржуулалт сайтай өрөөнд гэр бүлийн гишүүдээс аль болох тусдаа байж, цонх хаалгаа нээж агааржуулалт тогтмол хийнэ. Тусдаа өрөөнд байх боломжгүй бол дор хаяж 1.5-2 метрийн зайд барина.

4.2. Гэрээр асрах, сувилах хүний тоог хязгаарлаж, гэртээ зочин хүлээж авахгүй байна.

4.3. Эрүүл мэндийн ажилтан эсхүл асарч, сувилж байгаа хүн өвчтөн болон түүний орчинтой ямар нэг байдлаар харьцсан бол гараа савандаж угаана эсхүл гар халдвартайжүүлэх уусмал ашиглана.

4.4. Үзлэг, тусламж үйлчилгээний үед өвчтөнд эмнэлгийн маск зүүлгэнэ. Ханиах, найтаах үед ам, хамрыг бүрэн дарах сальфетка, алчуур хэрэглүүлнэ.

4.5. Эрүүл мэндийн ажилтан амны хаалт зүүж, хамгаалах хувцас өмсөнө. Гэр бүлийн гишүүд амны хаалт зүүнэ.

4.6. Биологийн шингэн, ялангуяа амны хөндийн болон амьсгалын замын шүүрэл, өтгөнтэй шууд харьцахаас зайлсхийх. Харьцах бол бээлий хэрэглэнэ.

4.7. Өвчтөнд зориулсан тусдаа гарын алчуур, цагаан хэрэгсэл, даавуу, сав суулга хэрэглэнэ. Эдгээр зүйлсийг савантай усаар цэвэрлэж, дахин хэрэглэж болно.

4.8. Өвчтөний өрөөний ширээ, ор, хаалганы бариул, тавилга зэрэг байнга хүрдэг хэсгийн гадаргууг өдөр бүр саван эсхүл угаалгын бодисоор цэвэрлэнэ.

4.9. Ариун цэврийн өрөөний гадаргууг өдөрт хамгийн багадаа нэг удаа цэвэрлэж, халдвартайжүүлнэ.

4.10. Бохирлогдсон угаах зүйлсийг сэгсрэхгүй, арьс болон хувцсандaa хүргэхгүй. Өвчтөний хувцас, орны даавуу, ванны болон гар нүүрний алчуурыг 60-90°C-тэй усанд савандаж, эсхүл угаалгын нунтаг хэрэглэж угаанаа.

4.11. Биеийн шингэнээр бохирлогдсон даавуун эдлэл болон хувцсыг сэгсрэхгүй, зөвлөн ороон авч, цэвэрлэхдээ бээлий болон хамгаалах хувцас

өмсөнө. Резинэн (ахуйн) бээлийг хэрэглэсний дараа савантай усаар цэвэрлээд 0.1% натрийн гипохлоритын уусмалаар халдвартай хог хаягдлын ууттай байна.

Тав. Аэрозол үүсгэх ажилбарын үеийн халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

5.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдолд дараах ажилбаруудыг хийх үед аэрозол хэлбэрээр халдварт дамжих эрсдэлтэй.

5.1.1. Бронх дурандах;

5.1.2. Интубаци тавих, авах;

5.1.3 Амьсгал, зүрхний сэхээн амьдроулах тусламж үзүүлэх (CPR);

5.1.4. Зохиомол амьсгал (маск, интубаци);

5.1.5. Соруулга хийх;

5.1.6. Утлага эмчилгээ

5.1.7. Амьсгалын замд хийгдэх мэс засал;

5.1.8. Шүдний эмчилгээ, өрөм, борын машин ажиллуулан тусламж үзүүлэх

5.2. Аэрозол үүсгэх ажилбар хийх өрөө нь агаарын сөрөг даралттай эсхүл механик агааржуулах системтэй, салхивчаар агаар сэлгэлт хийх боломжтой байна. Хэрэв механик агааржуулах систем ашиглаж байгаа тохиолдолд агаар солилцох давтамж нь нэг цагт 12-оос багагүй байна.

5.3. Ажилбарын үед өрөөнд байх хүний тоог хамгийн бага хэмжээнд байлгана.

5.4. Ажилбар дууссаны дараа өрөөний агааржуулах системийг ажиллуулан агаар сэлгэлт хийж, өрөөг цэвэрлэж, халдвартай жүүлнэ.

5.5. Аэрозол үүсгэх ажилбар гүйцэтгэх эрүүл мэндийн ажилтан иж бүрэн хамгаалах хувцас өмсөж эмнэлгийн зориулалтын 95 хувь буюу түүнээс дээш шүүлтүүртэй (N95, FFP2, FFP3) амны хаалт хэрэглэнэ.

Зургаа. Өвчтөнг шилжүүлэх, тээвэрлэх үеийн халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

6.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлыг өөр эмнэлэгт шилжүүлэх, зөөвөрлөх асуудлыг эмнэлэгий, халдвартын сэргийлэлт, хяналтын баг зөвшилцөн шийдвэрлэнэ.

6.2. Зайлшгүй шаардлагатай оношилгоо, эмчилгээ хийх зорилгоор өвчтөнг эмнэлгийн бусад тасаг, хэсэг, өөр эмнэлэг рүү шилжүүлэх бол очих зам талбайг урьдчилан чөлөөлүүлж, бусад хүмүүстэй хавьтад болохоос сэргийлнэ.

6.3. Өвчтөнг шилжүүлэх, тээвэрлэх үед амны хаалт тогтмол зүүлгэнэ. Эрүүл мэндийн ажилтан хамгаалах хувцас өмсөнө.

6.4. Автомашин ашиглан тээвэрлэх үед үйлчлүүлэгчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагагүй бол эмч, эрүүл мэндийн ажилтан жолоочийн бүхээгт сууна.

6.5 Коронавируст халдвартай болон халдвартын сэжигтэй үйлчлүүлэгчийг зөөх тээврийн хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангана.

6.6. Жолооч, эмчийн урд кабин хэсэг, зорчигчийн хэсгээс бүрэн тусгаарлагдсан байна.

6.7. Тээвэрлэх явцад цонх нээж агаар сэлгэлт хийх ба машины агааржуулах төхөөрөмж (air condition)-ийг ажиллуулахгүй. Гаднах агаараас сэлгэх (дотор агаараар сэлгэлтийг хориглох) сорох, хүйтэнд паар асаахдаа гадна агаараас сэлгэх горимыг сонгон ажиллуулна.

6.8. Түргэн тусламжийн машинд хүчилтөрөгчийн хангамж, маск, амбу, интубаци тавих хэрэгсэл, хамгаалах хувцас хэрэгсэл, гар халдвартгуйжүүлэгч, дамнуурга, хогийн сав, цэвэрлэгээний материал, халдвартгуйжүүлэх бодис гэх мэт яаралтай тусламж үзүүлэх болон халдвараас сэргийлэх хэрэгслийг бэлэн байлгана.

6.9. Автомашины аюулгүй байдлыг хангах, хурд тохируулахын зэрэгцээ дотроос холбоо барих боломжтой харилцаа холбооны хэрэгсэл, гар утастай байна.

6.10. Автомашиныг ашигласан тохиолдол бүрт гар хүрэлцэх хэсгүүдийг арчиж халдвартгуйжүүлнэ.

6.11. Бөөлжис, цэр, цус зэрэг биологийн шингэнээр бохирлогдсон бол халдвартгуйтгэн цэвэрлэнэ.

6.12. Автомашины кабиныг цэвэрлэсний дараа гар хүрэлцдэг хэсгүүдийг арчиж, өвчтөн хүрэлцээгүй бусад хэсэгт мананцар үүсгэгч, шүршигч ашиглан халдвартгуйжүүлнэ. Мананцар үүсгэгч ашиглаж байгаа үед хаалга, цонхыг хааж, дотор талд хүн байхгүй нөхцөлд хийнэ. 2 цагийн дараа цэвэрлэгээ хийнэ.

Долоо. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх

7.1. Тусгаарлах эмнэлэг, ажиглалтын байр, илрүүлэг, эрэмбэлэн ангилалт хийх нэгжүүдэд ажиллах ажилтан сургаж, бэлтгэгдсэн байна.

7.2. Хүн амын дунд коронавируст халдварт (КОВИД-19) халдварт өргөн тархсан орон нутагт тусгаарлах эмнэлэгт ажиллаж байгаа эрүүл мэндийн ажилтанг ажлын цагийн хэвийн горимоор ажиллуулна. Тусламж үйлчилгээ үзүүлэхдээ халдвараас сэргийлэх дэглэм баримтлан ажиллаж, ажил дууссаны дараа хувцас хэрэгслээ бүрэн сольж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг мөрдөн ажиллана.

7.3. Халдварт хүн амын дунд өргөн тархаагүй орон нутагт тусгаарлах эмнэлэгт ажиллах эрүүл мэндийн ажилтанг тусгаарлан ажиллуулна. Тусгаарлалтад ажиллах дээд хугацаа 14 хоног байх ба эрүүл мэндийн байгууллага өөрийн үйл ажиллагааны онцлог, хүний нөөцийн төлөвлөлтөд тохируулан байрлах хугацааг дотоод журмаар зохицуулж ажиллаж болно.

7.4. Ажиллах хугацаанд байрлах өрөө нь тав тухтай, усанд орох, гар угаах, хувцас угаах нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.

7.5. Ар гэрийн нөхцөл байдал, эрүүл мэндийн байдлыг харгалзан үзэж тусгаарлагдан ажиллах эрүүл мэндийн ажилтанг сонгоно.

7.6. Зүрх судас, амьсгалын замын архаг өвчтэй, чихрийн шижкин, хавдартай, жирэмсэн эрүүл мэндийн ажилтанг батлагдсан тохиолдолд тусламж үзүүлэх тусгаарлан ажиллуулахыг хориглоно.

7.7. Хариу арга хэмжээний баг, амбулатори, яаралтай тусlamжийн үйлчилгээ үзүүлсэн ажилтан хамгаалах хувцас хэрэгслээ зөв өмсөх, аюулгүй тайлсан халдвар авах эрсдэл бага үед тусгаарлагдах шаардлагагүй.

7.8. Тусгаарлагдан ажиллах эрүүл мэндийн ажилтанг орохын өмнө эмнэлзүйн шинж тэмдгийн тандалт хийж, коронавирус илрүүлэх бх-ПГУ шинжилгээнд хамруулна.

7.9. Тусгаарлагдан ажилласан эрүүл мэндийн ажилтанг батлагдсан тохиолдолд тусlamж үзүүлсэн сүүлийн өдрөөс хойш 7 хоног тусгаарлана.

7.10. Эрүүл мэндийн ажилтан ажил эхлэхийн өмнө болон тусгаарлалт дуусахын өмнө (6 дахь хоногт) 2 удаа бх-ПГУ-ын шинжилгээнд хамрагдана. Ажиллах болон тусгаарлалтын явцад эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрвэл ажлыг зогсоож, тусгаарлалтад шилжүүлж, шинжилгээнд хамруулна.

7.11. Тухайн орон нутагт мутацид орсон шинэ вирусын халдварын тохиолдол бүртгэгдээгүй бол халдвар аваад эдгэрсэн, 2 тун дархлаажуулалтад хамрагдсан ажилтанг ажил дууссаны дараа тусгаарлахгүй, бх-ПГУ-ын шинжилгээнд хамруулах шаардлагагүй.

7.12. Батлагдсан тохиолдолд тусlamж үйлчилгээ үзүүлж буй эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг дархлаа тогтоцыг тодорхойлох эсрэгбие илрүүлэх шинжилгээнд 6 сард 1 удаа хамруулна.

7.13. Халдварын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдлоос тархварзүйн асуумж авах, хөнгөн үед биеийн байдлыг хянах үед тусгаарлах өрөөнд орохгүйгээр дотуур утас, гар утас, камер, дуудлагын систем ашиглаж, хавьтал болох, халдвартай бүсэд орох эрүүл мэндийн ажилтны тоо, давтамжийг багасгана.

7.14. Батлагдсан тохиолдолд тусlamж үйлчилгээ үзүүлэхдээ хавьтал болох хугацааг аль болох бага байлгана.

7.15. Шүүлтууртэй амны хаалтны дотор нэг удаагийн амны хаалт зүүхэд нүүрэнд бүрэн наалдаж битүүмжлэл үүсэхгүй тул давхарлаж зүүхийг хориглоно.

Найм. Эрүүл мэндийн ажилтанг халдвараас сэргийлэхэд чанар, халдварын сэргийлэлт, хяналт, сувилахуйн албаны гүйцэтгэх үүрэг

8.1. Ажиллагсадыг халдварт өртөхөөс сэргийлэх, сургах, бэлтгэх, шаардлагатай хэрэгслээр хангахад байгууллагын удирдлага, санхүү, аж ахуй, эмнэлгийн тусlamжийн чанар, халдварын сэргийлэлт хяналт, хүний нөөц, сувилахуй, дотоод хяналтын албад хамтран ажиллана.

8.2. Хамгаалах хувцас, хэрэгслийг зөв өмсөх, аюулгүй тайлах, гарын эрүүл ахуй сахих, халдваргүйжүүлэх бодисыг зөв хэрэглэх, цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлт хийх зэрэг халдварын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр эрүүл мэндийн ажилтныг тоотмол сургана.

8.3. Ажилтныг тусгаарлалтад орохоос өмнө хамгаалах хувцас өмсөх, тайлах, гар угаах, халдваргүйжүүлэх дадлыг хүн тус бүрээр нэг бүрчлэн шалгаж дадал олгосон байна.

8.4. Зөв дадал эзэмшээгүй, сургалтад хамрагдаагүй ажилтанг халдварын голомтод оруулж ажиллуулахыг хатуу хориглоно.

8.5. Халдвараас сэргийлэх зааврыг хэрэгжүүлэн, мөрдөж ажиллах, хүн бүрийн хариуцлагын талаар ажилтнуудад анхааруулга өгч баримтжуулсан байна.

8.6. Эмчэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх багийн ахлагчийг томилно.

8.7. Батлагдсан тохиолдолд тусlamж үзүүлж тусгаарлагдан ажиллаж байгаа эрүүл мэндийн ажилтанг үзлэг, шинжилгээнд заавал хамруулах ба тархвар судлаач, хүний нөөцийн ажилтан хариуцан ажиллана.

8.8. Ажиллах болон ажиглалтын хугацаанд өдөр бүр шинж тэмдгийн тандалт хийж, биеийн халууныг өглөө, оройд 2 удаа үзнэ.

8.9. Тусгаарлагдан ажиллаж байгаа эрүүл мэндийн ажилтны халдвараас сэргийлэх дэглэмийн мөрдөлт, хамгаалах хувцас, хэрэгслийг зөв өмсч, аюулгүй тайлж байгаа байдалд багийн ахлагч хяналт эсхүл хяналт хийхээр томилогдсон ажилтан хяналт тавина.

8.10. Тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх явцад санамсаргүйгээр халдварт өртөх эрсдэл үүссэн тохиолдолд (хамгаалах хувцас өмсөөгүй, буруу өмссөн, хувцас урагдсан, гэмтсэн, биологийн шингэнд хамгаалалтгүй хүрсэн зэрэг) эмнэлгийн халдварын сэргийлэлт хяналт (ХСХ)-ын багт нэн даруй мэдэгдэнэ.

8.11. Хувцас өмсөх, тайлах, гарын эрүүл ахуй сахих, цэвэрлэгээ халдвартгүйжүүлэлтийг шалгах хуудсаар өдөр бүр хянах, хянаж байгаа эсэхэд ХСХ, чанар, сувилахуйн алба хяналт тавьж ажиллана.

Ec. Эрүүл мэндийн ажилтны КОВИД-19 халдварт өртөх эрсдэл, өртөлтийн дараах менежмент

9.1. Эрүүл мэндийн байгууллагад КОВИД-19 бүртгэгдсэн үед эрүүл мэндийн ажилтны эрсдлийн үнэлгээ, өртөлтийн дараах менежментийг хэрэгжүүлж ажиллана.

9.2. Дараах 4 тохиолдолд эрүүл мэндийн ажилтанг халдварт авах эрсдэлт хүчин зүйлд өртсөн гэж үзнэ.

9.2.1. Коронавируст халдварын батлагдсан тохиолдолтой шууд харьцаж тусlamж үзүүлсэн

9.2.2. Батлагдсан тохиолдолтой 1.5-2 метрээс дотогш зайд харьцсан

9.2.3. Батлагдсан тохиолдолд аерозол үүсгэх ажилбар хийсэн

9.2.4. Батлагдсан тохиолдлыг асарч байсан эсхүл түүний орчинтой харьцсан.

9.3. Эрсдэлт хүчин зүйлд өртсөн, хавьтал болсон, КОВИД-19 оношлогдоогүй өвчтөнд тусlamж үйлчилгээ үзүүлсэн эрүүл мэндийн ажилтны халдварт авах эрсдлийн үнэлгээг дараах шалгуураар үнэлж, ойрын хавьтлаар бүртгэн тусгаарлалтад оруулах эсэхийг шийдвэрлэнэ (Хүснэгт 1).

9.4. Ажлын байранд эрүүл мэндийн ажилтны өртөлтийн эрсдэл, хариу арга хэмжээг тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын ХСХ-ын баг хүснэгт 2-ын дагуу үнэлж, хариу арга хэмжээг авч ажиллана (Хүснэгт 2).

Хүснэгт 1. Эрсдэлт хүчин зүйлд өртсөн эсэхийг тогтоох асуумж

№	Асуумж	Байнга	Ихэнхдээ	Хаала	Маш цөөн эсхүл үгүй
1	Биологийн шингэнээр гар бохирдох эрсдэлтэй ажилбар хийх үедээ бээлий өмсдөг үү?				
2	Эмнэлгийн амны хаалт зүүдэг үү? Аерозол үүсгэх ажилбар хийх үедээ шүүлтүүртэй амны хаалт (N95, FFP2, FFP3) хэрэглэсэн эсэх				
3	Нүүр рүү шингэн цацагдах эрсдэлтэй бэйсан бол нүүрний хаалт эсхүл нүдний шил хэрэглэсэн үү?				
4	Хувцас бохирдох эрсдэлтэй байсан үед нэг удаагийн халад өмссөн үү?				
5	Хамгаалах хувцас хэрэгслийг зааврын дагуу тайлдаг үү? Тухайлбал амны хаалт чийгтэй болох үед сольдог, хамгаалах хувцсыг тайлсны дараа гарын эрүүл ахуй сахьдаг гэх мэт.				
6	Тусламж үзүүлэхдээ өвчтөнд хүрэхийн өмнө болон дараа гарын эрүүл ахуй сахисан үү?				
7	Уян зүү, шээлгүүр, интубаци тавих зэрэг цэвэр ажилбар гүйцэтгэхийн өмнө болон дараа гарын эрүүл ахуй сахисан үү?				
8	Өвчтөний биологийн шингэнд хүрсний дараа гарваа савандаж угаасан үү?				
9	Өвчтөний хаалга, ор гэх мэт орчны эд зүйлст хүрсний дараа гарын эрүүл ахуй сахисан үү?				
10	Орчны гар хүрэлцдэг хэсгийн гадаргууг өдөрт 2-оос доошгүй удаа халдвартгүйжүүлдэг үү?				
Шийдвэр:					
<ul style="list-style-type: none"> - Дээрх асуултад бүгдэд нь “байнга” гэж хариулсан эрүүл мэндийн ажилтаны “эрсдэл бага” тусгаарлах шаардлагагүй. - Нэг асуултад “ихэнхдээ”, бусад асуултад “байнга” гэсэн бол эрсдлийн үнэлгээний асуумжийг харгалzan тусгаарлалтад оруулах эсэхийг тархвар судлаач шийдвэрлэнэ. - Бусад тохиолдлыг халдварт авах эрсдэлээр эрэмбэлэн дараах арга хэмжээг авна 					

Хүснэгт 2. Эрүүл мэндийн ажилтны өртөлтийн эрсдэл, хариу арга хэмжээ

Өртөлтийн хэлбэр	Биеийн байдал	Арга хэмжээ
Ажлын байран дахь бага эрсдэлтэй өртөлт: <ul style="list-style-type: none"> - Хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмсөж, халдвараас сэргийлэх, хянах дэглэм баримталж, өвчтөнтэй шууд харьцаж тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн; - Хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмсөж, халдвараас сэргийлэх, хянах дэглэм баримталж, өвчтөнд аэрозол үүсгэх ажилбар хийх үед хамт байсан; - Ажлын байранд хамт ажилладаг хүмүүсээс сэжигтэй эсвэл батлагдсан тохиолдол бүртгэгдэх үед амны хаалттай байсан. 	Шинж тэмдэггүй	<ul style="list-style-type: none"> - Халдвараас сэргийлэх хянах дэглэмийг мөрдөн (зай барих, гарын эрүүл ахуйн дэглэм дагах, хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмсөх, амны хаалт зүүх) ажлаа үргэлжлүүлэн хийж болно. - SARS-CoV-2 илрүүлэх шинжилгээг зааврын дагуу хийх - Эрэг бол хавьтлыг тогтоож, тусгаарлан хяналт тавих - Эрүүл мэндийн байгууллагын хяналтын сэргийлэлт, хяналтын баг хяналт тавих
	Шинж тэмдэгтэй	<ul style="list-style-type: none"> - Ажилтнуудыг тусгаарлах - SARS-CoV-2 илрүүлэх шинжилгээг зааврын дагуу хийх

			<ul style="list-style-type: none"> - Эерэг бол хавьтлыг тогтоож, тусгаарлан хяналт тавих - Эрүүл мэндийн байгууллагын хяналтын сэргийлэлт, хяналтын баг хяналт тавих
Ажлын байран дээрхи ендөр эрсдэлтэй өртөлт:	Шинж тэмдэггүй		<ul style="list-style-type: none"> - Хамгаалах хувцас хэрэгсэлгүй эсвэл тохиromжгүй хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмссөн, буруу өмссөн, эсвэл халдвараас сэргийлэх, хянах дэглэм баримтлаагүй (ДЭМБ-ын гарын эрүүл ахуйн 5 дэглэмийг баримтлаагүй, гадаргуу/орчныг цэвэрлэгээ, халдвартгүйтгэл хийгээгүй) үедээ КОВИД-19 өвчтөнтэй шууд харьцаж тусlamж үйлчилгээ үзүүлсэн; - Хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмсөөгүй, халдвараас сэргийлэх, хянах дэглэм баримтлаагүй (ДЭМБ-ын гарын эрүүл ахуйн 5 дэглэмийг баримтлаагүй, гадаргуу/орчныг цэвэрлэгээ, халдвартгүйтгэл хийгээгүй) КОВИД-19 өвчтөнд аэрозол үүсгэх ажилбар хийх үед хамт байсан; - Ажлын байранд (хамт ажилладаг хүмүүсээс) сэжигтэй эсвэл батлагдсан тохиолдол бүртгэгдэх үед амны хаалтгүй байсан (хоол идэх, хамт 15 минутаас дээш хугацаанд нүүр тulan 165-2 метрээс бага зайдай харьцдаг г.м.) - Өвчтний биеийн шингэн/цус эсвэл хатгалтад өртсөн
Мэргэжлийн бус өртөлт (гэр бүл эсвэл хүн амын дунд батлагдсан тохиолдолтой хавьталь болсон)	Шинж тэмдэгтэй		<ul style="list-style-type: none"> - Сүүлийн өртөлтөөс хойш 14 хоног тусгаарлах - SARS-CoV-2 илрүүлэх шинжилгээг зааврын дагуу хийх - Эерэг бол хавьтлыг тогтоож, тусгаарлан хяналт тавих - Өдөр тутмын шинж тэмдгийн тандалт хийж, эрүүл мэндийн байгууллагад мэдэгдэх - Эрүүл мэндийн байгууллагын хяналтын сэргийлэлт, хяналтын баг хяналт тавих
	Шинж тэмдэггүй		<ul style="list-style-type: none"> - Сүүлийн өртөлтөөс хойш 14 хоног тусгаарлах - SARS-CoV-2 илрүүлэх шинжилгээг зааврын дагуу хийх - Эерэг бол хавьтлыг тогтоож, тусгаарлан хяналт тавих - Эрүүл мэндийн байгууллагын хяналтын сэргийлэлт, хяналтын баг хяналт тавих
	Шинж тэмдэгтэй		<ul style="list-style-type: none"> - Сүүлийн өртөлтөөс хойш 14 хоног тусгаарлах - SARS-CoV-2 илрүүлэх шинжилгээг хийх - Эерэг бол хавьтлыг тогтоож, тусгаарлан хяналт тавих - Ажилдаа эргэн орох шаардлагыг баримтлах

Арав. Эрүүл мэндийн байгууллагад хийгдэх цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт

10.1. Цэвэрлэгээ хийх ажилтанг ажиллах тасаг, нэгжид нь ажлын байрны сургалтанд хамруулж бэлтгэсэн байна.

10.2. Цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийж байгаа үйл явцад баг ахлан ажиллах байгаа эмч болон сувилагч хяналт тавьж зөвлөмж, заавар өгөж ажиллана.

10.3. Өвчтөний өрөөнд өдөрт 1-2 удаа цэвэрлэгээ хийнэ. Гар их хүрэлцдэг, бохирдох эрсдэл ихтэй талбай, эд зүйлсийн гадаргууг өдөрт 2-3 удаа арчиж халдвартгүйжүүлнэ.

- 10.4. Өвчтөн байгаа өрөөнд халдвартгүйжүүлэх бодисыг цацаж, шүршиж хэрэглэхгүй, өрөөний хана, тааз зэрэг талбайг халдвартгүйжүүлэх шаардлагагүй.
- 10.5. Цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийх дарааллыг тасаг тус бүр гаргаж, үйлчилгээний болон ариутгалын ажилтанд өгнө.
- 10.6. Цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийхэд дараах зарчмыг баримтална.
- 10.6.1. Цэвэрлэгээ хийсний дараа халдвартгүйжүүлэлт хийнэ.
- 10.6.2. Цэвэрлэгээ бохир, дээрээс доош, гаднаас дотогш чиглэлээр хийнэ.
- 10.6.3. Чийгтэй цэвэрлэгээ хийнэ. Хог шүүрдэх, хуурай алчуураар тоос арчиж орчинд тоос босгохыг хориглоно.
- 10.6.4. Цэвэрлэгээний бодистой уусмал уруу халдвартгүйжүүлэх бодисыг нэмж хольж хэрэглэхгүй.
- 10.6.5. Бүс тус бүрт ашиглах цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэх хэрэгсэл тусдаа байна. Бүс хооронд дамжуулж хэрэглэхгүй.
- 10.6.6. Хэт өндөр түвшрүүлэг (концентраци)-тай бодисоор халдвартгүйжүүлэлт хийхгүй.
- 10.6.7. Халдвартгүйжүүлэх бодисын үйлчлэх хугацааг баримтлана.
- 10.6.8. Халдвартгүйжүүлэлтийг арчиж хийнэ. Гар шүршиг ашиглаж байгаа үед зайд талбай үлдээхгүй хэсэг хугацаанд чийгтэй байхаар тооцож хангалттай хэмжээгээр шүршээд алчуураар тарааж арчина.
- 10.7. Биологийн шингэнээр бохирлогдсон талбайг цэвэрлэж, халдвартгүйжүүлэх дараалал
- 10.7.1. Цус, шээс зэргийг нэг удаагийн сальфетка ашиглан шингээж авна.
- 10.7.2. Бөөлжис, хоолны үлдэгдэл гэх мэт зүйлийг тосгур ашиглан хамж авч халдвартай хог хаягдлын уутанд хийнэ.
- 10.7.3. Угаалгын нунтаг, саван бүхий цэвэрлэгээний бодистой уусмалаар бохирлогдсон талбайг арчиж цэвэрлэнэ.
- 10.7.4. Цэвэрлэсэн талбай хатсаны дараа халдвартгүйжүүлэх уусмалд норгосон нойтон алчуураар арчиж халдвартгүйжүүлнэ.
- 10.7.5. Цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлтэд хэрэглэсэн алчуурыг халдвартай хог хаягдлын уутанд хийж хаяна.
- 10.8. Эрүүл мэндийн байгууллагад хэрэглэх зөвшөөрөлтэй бодисыг сонгож хэрэглэнэ. Түгээмэл хэрэглэдэг бодисыг дараах концентрацаар найруулж хэрэглэж болно. Үүнд: Гипохлорт натри 0.1%, 0.5%, жавелион 0.015%, 0.03%, хлорсепт 0.02-0.1% уусмал 10-20 минутад халдвартгүйжүүлэх үйлчилгээ үзүүлнэ.
- 10.9. Мананцар үүсгэгч, автомаксыг голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийхэд гар хүрэхгүй талбайг халдвартгүйжүүлэхэд ашиглана. Өөрөө автоматаар унтардаг мананцар үүсгэгчийг шар бүсийн халдвартгүйжүүлэлтэд хүнгүй үед ашиглаж болно.
- 10.10. Цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийхэд хамгаалах хувцас өмсөнө. Ахуйн бээлийг ажил дууссаны дараа халдвартгүйжүүлэх уусмалд дүрж халдвартгүйжүүлээд тайлна.

Арван нэг. Цагаан хэрэгсэл, зөөлөн эдлэлийн угаалга, халдвартайжүүлэлт:

- 11.1. Үйлчлүүлэгчийн хэрэглэсэн цагаан хэрэглэл, зөөлөн эдлэлийг цэвэрлэж, халдвартайжүүлэхэд Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 537 дугаар тушаалын 8 дугаар хавсралтаар батлагдсан зааврыг баримтална.
- 11.2. Үйлчлүүлэгч гарсны дараа хөнжил, гудас, дэр, цагаан хэрэгсэл зэрэг орны бүх хэрэгслийг угааж, халдвартайжүүлнэ.
- 11.3. Ор, матрасны тоос, шороог арчиж цэвэрлээд, халдвартайжүүлнэ.
- 11.4. Цагаан хэрэгсэл, гудас, матрасны гаднах углаа зэргийг угаагч бодистой 60-90°C-ийн халуун усаар автомат угаалгын машинд угааж индүүднэ.
- 11.5. Халуун ус хэрэглэх боломжгүй бол халдвартайжүүлээд, угаагч бодис ашиглан угаана. Угаасны дараа цэвэр усаар зайлж, хатаагаад индүүднэ.
- 11.6. Цус, шээс зэрэг биологийн шингэнээр бохирлогдсон цагаан хэрэгслийн бохирдолтой хэсгийг цайруулагч, угаагч бодис ашиглан угаасны дараа халдвартайжүүлэх уусмалд хийнэ.
- 11.7. Угаах боломжгүй гудас, матрас, хөнжил зэргийг дезкамераар халдвартайжүүлнэ. Эсхүл хүйтний нөлөөг ашиглан гадаа тавина.
- 11.8. Цагаан хэрэгсэл, ор дэрний хэрэгслийн угаалга, халдвартайжүүлэлтийг эмнэлгийн угаалгын газарт хийнэ.
- 11.9. Угаалгын газар уруу зөөх уут, сав, тэргэнцэртэй байна.
- 11.10. Бохир цагаан хэрэгсэлтэй харьцах ажилтан хамгаалах хувцас өмсөнө.
- 11.11. Үйлчлүүлэгч эмнэлгээс гаражад хувийн эд зүйлс, хувцас, гар, нүүрний алчуур зэрэг зөөлөн эдлэлийг гэртээ угааж, халдвартайжүүлэх, индүүдэх талаар зөвлөмж өгнө.

Арван хоёр. Хог хаягдлын менежмент

- 12.1. Хог хаягдлыг цуглуулах, зөөх, хадгалах, тээвэрлэх үйл ажиллагаанд Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 505 дугаар тушаалыг мөрдөнө.
- 12.2. Үйлчлүүлэгчийн өрөөнөөс гарч байгаа бүх хог хаягдлыг халдвартайд тооцож “Биоаюултай” таних тэмдэг бүхий шар өнгийн уутанд цуглуулна.
- 12.3. Хог хаягдлыг зөөх, тээвэрлэх зэрэг хүрч ажиллах ажилтан хамгаалах хувцас хэрэгсэл өмсөнө.
- 12.4. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг тайлахад хогны уут дүүрсэн үед дээрээс нь чихэх, дарах үйлдлийг хийхгүй.
- 12.5. Хог хаягдлыг нэг уутнаас гаргаж, нөгөө уут уруу дахин савлахыг хатуу хориглоно.
- 12.6. Хог хаягдлыг халдвартай бүсээр гадагш гаргана. Улаан бүсээс шууд гадагш гарсан хаалгагүй, ногоон бүсээр гаргах бол хог хаягдлын уут, савны гадна талыг шар бүс дээр арчиж халдвартайжүүлнэ.
- 12.7. Эмнэлгийн аюултай хог хаягдлыг битүүмжлэл сайтай, тагтай, барьиултай сав, эсхүл дугуйтай тэргэнцэрт хийж зөөвөрлөнө.

Арван гурав. Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагад хэрэгжүүлэх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

13.1. Утсаар болон цахимаар холбогдох зөвлөгөө, заавар өгөх үйлчилгээ зохион байгуулна.

13.2. Халдвартын шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчдэд тусlamж үзүүлэх тусгаарлах хэсгийг, үндсэн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх хэсгээс тусад нь зохион байгуулна.

13.3. Халуунтай болон халдвартын шинж тэмдэгтэй үйлчлүүлэгчийг эмнэлэгт ирэхгүй байх, утсаар холбогдох заавар зөвлөмж авах талаар иргэдэд мэдээлэл өгнө.

13.4. Хөтөч ажилтан, дуугүй хөтөчийг ажиллуулж, халуунтай болон халдвартын шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг үзлэгийн хэсэг рүү чиглүүлэн, бусад үйлчлүүлэгчтэй хавьтал болохоос сэргийлнэ.

13.5. Үйлчлүүлэгчдэд амны хаалт зүүх, гарын эрүүл ахуй сахих, зөв ханиаж, найтаах санамж, анхааруулгыг өгнө.

13.6. Үзлэгийн өрөө бүрт амны хаалт, гар халдвартгуйжүүлэх бодис байрлуулсан байна.

13.7. Үзлэг, оношилгооны явцад халдвартын сэжигтэй тохиолдол илэрвэл үйлчлүүлэгчид амны хаалт зүүлгэж, өрөөнөөс гаргахгүй, өрөөнд нэмж хүн оруулахгүй ба яаралтай тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэхээс бусад тохиолдолд 1,5-2 метрээс дотогш зайд ойртохгүй байна.

13.8. Эрүүл мэндийн ажилтан тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэхэд амны хаалтыг тогтмол хэрэглэнэ.

13.9. Үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгч болон эрүүл мэндийн ажилтны дунд коронавируст халдвартын шинж тэмдгийн тандалтыг өдөр бүр хийнэ.

13.10. Хэвтэн эмчлүүлэгчдээс халдвартын сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед тусгаарлах өрөөнд шилжүүлэн, лабораторийн шинжилгээнд сорьц авч, шинжилгээний хариу гартал эмчилгээг үргэлжлүүлнэ.

13.11. Халдвартын сэжигтэй, батлагдсан тохиолдлыг шилжүүлэх боломжгүй, нарийн мэргэжлийн тусlamж, үйлчилгээ шаардлагатай тохиолдолд тухайн эмнэлгийн тусгаарлах өрөөнд тусгаарлаж эмчилнэ. Тусlamж үзүүлэх ажилтан, багийг тусад нь томилон ажиллуулна.

13.12. Нэг өрөөнд хамт байсан үйлчлүүлэгч болон бусад хавьтлуудыг бүртгэж, тусгаарлан ажиглалтад авна.

Арван дөрөв. Өвчтөнд тусlamж үзүүлэх үед хэрэглэх хамгаалах хувцас, хэрэгсэл

14.1. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл нь шингэн нэвчихгүй, чөлөөтэй хөдлөх боломжтой, биеийн хэмжээнд тохирсон байна.

14.2. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг давхарлаж өмсөхгүй байх, тусlamж, үйлчилгээг аль болох богино хугацаанд (1 өвчтөнд 15) минут үзүүлнэ.

14.3. Ижил оношоор тусгаарлагдсан бүх үйлчлүүлэгчдэд нэг хамгаалах хувцастайгаа тусlamж, үйлчилгээ үзүүлж дуусгана. Үйлчлүүлэгч болон өрөө хооронд хамгаалах хувцсыг дахин солих шаардлагагүй.

14.4. Үйлчлүүлэгчид хүрсэн бол үйлчлүүлэгч хооронд гадна бээлийг солино.

14.5. Хамгаалах хувцас илт бохирдоогүй, урагдаж цоороогүй, нороогүй бс. тохиолдолд 4 цаг хүртэл хугацаагаар хэрэглэж болно.

14.6. Батлагдсан тохиолдлыг зөөхөд автомашины бүхээгийн хэсэг бүрэн тусгаарлагдсан, өвчтөнийг суух, буух зэрэгт туслалцаа үзүүлэх шаардлагагүй, 1,5-2 метрээс дотогш зайд харьцахгүй үед жолооч нэг удаагийн амны хаалт, ажлын хувцасны гэдуур халад эсхүл комбинзон, нүдний шил, нүүрний хаалтны аль нэгийг өмсөнө. Ажлын бээлий өмсч, ажил дууссаны дараа гараа угааж, халдвартгүйжүүлэн бээлийг солино.

14.7. Автомашины бүхээгийн хэсэг тусгаарлагдаагүй, дамнуурга ашиглах, өвчтөнийг буух, суухад туслах зэргээр өвчтөнтэй 1,5-2 метрээс дотогш зайд харьцах эрсдэлтэй бол жолооч иж бүрэн хамгаалах хувцас өмсөнө.

14.8. Эмч тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, өвчтөнийг үзэх, суулгах, буулгах, эмнэлэгт хүлээлгэн өгөх зэрэг ойр зайд харьцах учраас иж бүрэн хамгаалах хувцас өмсөнө.

14.9. Өвчтөнийг хүлээн авсан эрүүл мэндийн байгууллага тээврийн хэрэгслийн халдвартгүйжүүлэлт цэвэрлэгээг хийнэ. Хүргэж ирсэн эмч, жолоочийн хамгаалах хувцас хэрэгслээ тайлах газрыг бэлтгэж, гар угаах, хувцас солих нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.

14.10. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед эрүүл мэндийн ажилтан хүснэгт 3-т заасан хамгаалах хувцас, хэрэгслийг өмсөнө.

14.11. Эрүүл мэндийн бус байгууллагад ажилтан хүснэгт 4-т заасан хамгаалах хувцас, хэрэгслийг өмсөнө.

Хүснэгт 3. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед эрүүл мэндийн ажилтны хэрэглэх хамгаалах хувцас, хэрэгсэл

№	XXX-ийн нэр	Хийх ажилбар
1	1. Шүүлтүүртэй амны хаалт (N95 эсхүл FFP2) 2. Комбинзон эсхүл халад 3. Малгай 4. Бээлий 2 давхар 5. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 6. Гутлын гадуур улавч	Коронавируст халдвар (COVID-19)-тай өвчтөнд дараах аэрозол үүсгэх ажилбар хийх үед: 1. Бронх дурандах; 2. Интубаци тавих, авах; 3. Амьсгал, зүрхний сэхээн амьдроулах тусламж үзүүлэх (CPR); 4. Зохиомол амьсгал (маск, интубаци); 5. Соруулга хийх; 6. Амьсгалын замд хийгдэх мэс засал; 7. Шүдний эмчилгээ, өрөм, борын машин ажиллуулан тусламж үзүүлэх 8. Хамар залгиураас сорьц авах 9. SARS-CoV-2 илрүүлэх шинжилгээ
2	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Шингэн нэвчийгүй, ариун халад 3. Малгай 4. Ариун бээлий 2 давхар	Коронавируст халдвар (COVID-19)-тай өвчтөнд амьсгалын замаас бусад мэс заслын тусламж Ариун нөхцөлд хийгдэх ажилбар, Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай эхийн төрөлт удирдах, эх барихын тусламж үйлчилгээ

	5. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 6. Гутлын гадуур улавч 7. Шингэн нэвчих эрсдэл их бол нэг удаагийн хормогч	
3	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Халад 3. Малгай 4. Бээлий 4. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 5. Гутлын гадуур улавч	Коронавируст халдварт (COVID-19)-тай өвчтөнд үзүүлэх бусад үзлэг, эмчилгээ, оношлох Кабин тусгаарлагдаагүй нэхцэлд батлагдсан, сэжигтэй тохиолдлыг зөөх, тээвэрлэх
4	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Халад 3. Малгай 4. Нэг удаагийн үзлэгийн бээлий 5. Ахуйн бээлий 6. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 7. Усны гутал	Үйлчилгээний болон ариутгалын ажилтан коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөний өрөөг цэвэрлэх, халдвартгүйжүүлэх Багаж хэрэгслийг цэвэрлэх, халдвартгүйжүүлэх Хог хаягдлыг зөөх, тээвэрлэх
5	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Халад 3. Нүүрний хаалт	Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан, сэжигтэй тохиолдлыг тээвэрлэхэд жолооч өвчтөнд хүрэхгүй, кабинд тусгаарлагдсан үед Эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлж байгаа бүх ажилтан
6	1. Амны хаалт	Эрүүл мэндийн байгууллагын захиргаа, аж ахуйн ажилтан

Хүснэгт 4. Эрүүл мэндийн бус байгууллагад ажилтны өмсөх хамгаалах хувцас хэрэгсэл

№	Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл	Хийх үйл ажиллагаа
1	1. Амны хаалт 2. Халад 3. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 4. Бээлий 5. Малгай	<ul style="list-style-type: none"> - Ажиглалтын байранд ажиллах эрүүл мэндийн ажилтан - Хилийн мэргэжлийн хяналтын байцаагч - Агаарын хөлгийн үйлчлэгч
2	1. Амны хаалт 2. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 3. Ажлын бээлий	<ul style="list-style-type: none"> - Ачаа ачигч, буулгагч - Инженер техникийн болон бусад ажилтан
3	1. Амны хаалт 2. Халад	Ажиглалтын байранд халдвартын шинж тэмдэг илэрсэн хүнд тусlamж үзүүлэх эрүүл мэндийн ажилтан

	<p>3. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт</p> <p>4. Үзлэгийн бээлий</p> <p>5. Малгай</p> <p>6. Усны гутал/ гутлын гадуурх улавч</p>	<p>Ажиглалтын байранд цэвэрлэгээ, халдвартгуйжүүлэлт хийх ажилтан</p> <p>Хилийн нэвтрэх цэгт ажиллаж байгаа халдвартгуйжүүлэлт хийх ажилтан</p>
4	Амны хаалт	<p>Коронавируст халвар (КОВИД-19)-ын голомтот бус нутгаас ирсэн ачаа тээштэй харьцах үед Агаарын хөлгийн нисгэгч, галт тэрэгний машинист нь үйлчлүүлэгчтэй харьцахгүй бүрэн тусгаарлагдсан нөхцөлд ажиллаж байгаа тохиолдолд</p> <p>Ажиглалтын байранд үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцахгүйгээр хоол болон эргэлтийн зүйлсийг түгээх үед</p> <p>Тусгаарлах хаалтны цаанаас харьцаж байгаа үйлчилгээний ажиллагсад</p> <p>Цагдаа, онцгой байдлын ажилтан, гал тогооны ажилтнууд үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцаагүй тохиолдолд</p>

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ҮЕД ХАЛДВАРГҮЙЖҮҮЛЭЛТ ХИЙХ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын цар тахлын үед цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийх үйл ажиллагаанд энэхүү түр зааврыг мөрдөнө.
- 1.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын цар тахлын үед урьдчилан сэргийлэх болон голомтын (байнгын, эцсийн) халдвартгүйжүүлэлт хийнэ.
- 1.3. Урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлтийг цар тахлын үед олон нийтийн дунд өвчтөн болон хавьтлуудын халдварт дамжих замыг таслан зогсоох зорилгоор хийнэ.
- 1.4. Урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлтийг цар тахлын үед байгууллага аж ахуйн нэгж зааврын дагуу тогтмол хийнэ.
- 1.5. Голомтын байнгын халдвартгүйжүүлэлт нь өвчтөн байрлаж буй эмнэлгийн өрөөнд өдөр тутам хийгдэнэ.
- 1.6. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдлыг гэр орон, ажлын байр, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авсан болон тусгаарласан өрөө, тэзвэрлэсэн машин, нас барсан тохиолдолд цогцос зөөсөн дамнуурга, өрөө, тавиур, хөргөгч зэрэг халдварт дамжих эрсдэлтэй хэсгүүдэд голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийг хийнэ.

Хоёр. Урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлт

- 2.1. Урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлтийг сар тутам, шаардлагатай тохиолдолд 14 хоногт 1 удаа гэрээт аж ахуйн нэгж, шавж, мэрэгч устгал, халдвартгүйжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.
- 2.2. Орон сууц, нийтийн байр болон аж ахуйн нэгжүүд хүний гар хүрэх бүх гадаргууд байнгын цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлтийг тогтмол хийнэ.

Гурав. Голомтын халдвартгүйжүүлэлт

- 3.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтод халдвартгүйжүүлэлт хийх үйл ажиллагааг Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханганд ажиллана.
- 3.2. Тэргүүлэх байгууллага, Эрүүл мэндийн мэргэжлийн алба, тохиолдлын удирдлагын тогтолцооноос эгсөн тархвар судлалын дүгнэлт, мэдээллийн (хамрах хүрээ, хаяг, байршил) дагуу холбогдох байгууллагын томилогдсон шуурхай хариу арга хэмжээний баг голомтын халдвартгүйжүүлэлтийг зохион байгуулан ажиллана.
- 3.3. Тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан

тохиолдлуудын тусгаарлагдан эмчлэгдэж байгаа үеийн халдварт хамгааллын дэглэм, халдвартай хариуцаж ажиллана.

3.4. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдлыг тээвэрлэсэн тээврийн хэрэгслийн халдвартай хариуцаж ажиллана.

3.5. Гадаад улс орноос иргэдийг татан авалт хийж буй тусгай үүргийн, цэргийн зориулалттай тусгай үүргийн болон дипломат шугамаар ирж буй онгоц, зорчигчдын ачаа тээшинд хийх эцсийн халдвартай хариуцаж ажиллана.

3.6. Хот хооронд нислэг үйлдэж буй дотоодын нислэг, ачааны нислэгээр буусан карго ачаа, шуудан, ачаа тээш буусан талбай, барилга байгууламжийн халдвартай хариуцаж ажиллана. Хилийн мэргэжлийн хяналтын албаны хяналтан дор тухайн тээвэр зуучийн байгууллага, авиа компани бүрэн хариуцаж, шавж, мэргэж устгал, халдвартай хариуцаж ажиллана.

3.7. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан эмнэлзүйн хөнгөн хэлбэрийн өвчтөн нь гэрээр эмчлүүлэх тохиолдолд халдвартай хариуцаж ажиллана. Эрүүл мэндийн байгууллагаас гаргасан заавар зөвлөмжийн дагуу өөрсдөө хийнэ.

Дөрөв. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтод эцсийн халдвартай хариуцаж ажиллана

4.1. Шуурхай хариу арга хэмжээний багийн үүрэг, үйл ажиллагааны дараалал:

4.1.1. Голомтод халдвартай хариу арга хэмжээний багийн бүрэлдэхүүнд тархвар судлагч, ариутгагч, жолооч нар байх багтах бөгөөд тархвар судлагч эмчийн хяналт дор ажиллана.

4.1.2. Багийн гишүүд нь тархвар судлагч эмчийн хамт халдвартай хариу арга хэмжээний багийн бүрэлдэхүүнд тархвар судлагч, ариутгагч, жолооч нар байх багтах бөгөөд тархвар судлагч эмчийн хяналт дор ажиллана.

4.1.3. Хавьтал, өвчтөн, цогцос зөөвөрлөсөн (нүүлгэн шилжүүлсэн) тээврийн хэрэгсэлд тухай бүр эцсийн халдвартай хариу ажиллана.

4.1.4. Голомтод эцсийн халдвартай хариу арга хэмжээний багийн гишүүд нэг удаагийн иж бүрэн хамгаалах хувцас хэрэгсэлийг халдвараас сэргийлэх зааврын дагуу халдвартай хариу ажиллана.

4.1.5. Халдвартай хариу ажиллана. Халдвартай хариу ажиллана хамгаалах хувцас хэрэгсэлийг зааврын дагуу шар бүсэд тайлна.

4.1.6. Өрөө тасалгаанд халдвартай хариу ажиллана. Тасалгаанд халдвартай хариу ажиллана хамгаалах хувцас хэрэгсэлийг халдвараас сэргийлэх зааврын дагуу халдвартай хариу ажиллана.

4.1.7. Голомтын халдвартай хариу ажиллана. Голомтын халдвартай хариу ажиллана оролцсон багийн гишүүд хамгаалах хувцас, цэвэрлэгээний материал, хог хаягдал зэргийг халдвартай хог, хаягдал цуглуулах шар уутанд хийж, савны гадна талыг

халдвартгүйжүүлэлтийн уусмалаар шүршиж, зөөвөрлөж, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 505 дугаар тушаалаар батлагдсан "Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, боловсруулах, устгах заавар"-ын дагуу устгана.

4.1.8. Голомтын халдвартгүйжүүлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцсон багийн гишүүд коронавируст халвар (КОВИД-19)-ын нууц үеийн хугацааг дуустал хугацаанд биеийн халууныг өдөрт 2 удаа хэмжиж биеийн байдалд ажиглалт хийнэ.

4.1.9. Хэрэв халуурах, ханиалгах, амьсгалахад хүндрэлтэй болох, гүйлгэх, үнэрлэх, амтлах мэдрэмж алдагдах зэрэг шинж тэмдэг илэрвэл байгууллагын эмч, тархвар судлагч болон захиргаанд мэдэгдэж оношийг яаралтай тодруулах, холбогдох арга хэмжээг авна.

4.1.10. Голомтод ажилласан илтгэх хуудсыг бичиж холбогдох газарт хүргүүлнэ.

4.2. Голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлтэд хэрэглэх багаж, хэрэгсэл

4.2.1. Хамгаалах хувцас хэрэгсэл (хамгаалах хувцас хэрэгсэлийг 1-2 ширхэг илүү авч явна)

4.2.2. Автомакс (мананцар үүсгэгч)

4.2.3. Уусмал найруулах сав

4.2.4. Хэмжээст сав

4.2.5. Хар, шар өнгийн хогийн уут, хог хийх тагтай сав

4.2.6. Нүдний шил халдвартгүйжүүлэх спирт, сав\

4.2.7. Халдвартгүйжүүлэх уусмал

4.2.8. Гар халдвартгүйжүүлэх бодис

4.3. Голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийхэд анхаарах зүйлс

4.3.1. Голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийхээс өмнө бүх хүмүүсийг өрөөнөөс гаргаж, цонх, хаалгыг хааж, цахилгаан хэрэгслийг тогноос салгана.

4.3.2. Голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийхээс өмнө дахин хэрэглэх аяга, таваг, гал тогооны хэрэгслийг уутанд хийж, 2%-ийн содын уусмалд 30 минут буцалгахыг зөвлөнө.

4.3.3. Голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийхээс өмнө задгай хоол хүнс болон өвчтөний хэрэглэж байсан хоолны үлдэгдлийг шүршиж, хог хаягдлыг шар өнгийн уутанд хийж Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/505 тоот тушаалын дагуу устгана.

4.3.4. Хөнжил, дэр, гудас зэрэг зөөлөн эдлэлийг хоёр талаас нь нэвт шүршиж 1 цагийн дараа гадаа дэлгэж хатаах эсхүл угааж хэрэглэхийг зөвлөнө.

4.3.5. Хөргөгчний гадна талыг шүршиж дотор талыг 2%-ийн содын уусмалаар арчиж халдвартгүйжүүлэн хаалгыг онгорхой орхино.

4.3.6. Агааржуулалтын хоолой руу шүрших аргаар халдвартгүйжүүлнэ.

4.4. Өвчтөний явсан зам маршрутын дагуу халдвартгүйжүүлэлт, хийх дараалал

4.4.1. Өвчтөнийг зөөвөрлөсөн машины зогсоол–байрнаас гарсан зам – байрны хаалганы бариул (гадна ба дотор тал)- хөл арчдаг дэвсгэр–үүдний танхимын агаарт жавелионы 0,06%-ийн уусмалыг $1m^2$ талбайд 100 мл уусмал орохоор тооцож, шүршиж халдвартгүйжүүлнэ.

4.4.2. Шат–шатны бариул– хажуу хана-лифтний хаалга, шал, лифтэн доторхи агаар – хана, тааз зэргийг шүршиж, товчлуурыг арчиж халдвартгуйжүүлнэ.

4.4.3. Өвчтөн тусгаарлагдаж байсан давхарт гарч агаар – шал – хана – давхрын өрөөнүүдийн хаалга зэргийг коридорын эцэс хүртэл шүршиж халдвартгуйжүүлсэний дараа өрөөний үүдэнд буцаж ирнэ.

4.4.4. Өрөөний хаалганы гадна тал, бариул, дотор талыг шүршиж халдвартгуйжүүлсэний дараа хаалгыг нээж өрөөний агаарт нэг минутын турш мананцар үүсгэж шүршинэ.

4.5. Өрөөнд халдвартгуйжүүлэлт хийх дараалал:

4.5.1. Голомтын эцсийн халдвартгуйжүүлэлтийг байрны гадна талын хаалганаас эхлэн гадна талаас дотогш дээрээс доош гэсэн чиглэлээр хийнэ.

4.5.2. Хаалганы гадна, дотор талын бариул – өрөөний агаар – хана, шал – цонх, цонхны тавцан–хөшиг–тавилгын гадна, дотор тал–хөнжил, дэвсгэр даавуу, гудасны бүх гадаргууг бүрэн шүршиж хогийн савны дотор гадна талыг шүршинэ

4.5.3. Телевизор, компьютер зэрэг цахилгаан хэрэгсэлийг тогноос бүрэн салгасаны дараа шүршиж, уусмалын манан буусны дараа халдвартгуйжүүлэх уусмалтай алчуураар арчина.

4.5.4. Ор дэрний цагаан хэрэглэлийг зөөлөн хөдөлгөөнөөр сугалан авч жавелионы 0.06%-ийг уусмалд бүрэн живүүлж орхино.

4.5.5. Ванн-шүршүүр-угаалтуур–суултуурыг шүршиж, суултуурт гипохлорид кальци 200гр хийж тагийг таглаж орхино.

4.5.6. Халдвартгуйжүүлэлт хийснээс хойш 1-2 цагийн дараа чийгтэй цэвэрлэгээ хийж, өрөөг агааржуулна.

Хүснэгт 1. Халдвартгуйжүүлэх бодисын найрлага, хэрэглэх арга

№	Бодисын нэр	Ажлын уусмал	Бодисын хэмжээ	Уусмалын хувь	Хэрэглэх зориулалт
1	Клорсепт	5 л	1 ш	0,02%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		2 л	1 ш	0.05%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
2	Жавелион	10 л	1 ш	0.015%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		10 л	2 ш	0,03%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		10	4 ш	0,06%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ

					сандал, тавиур, шүүгээгээ гэх мэт хатуу гадаргуу, бүх төрлийн зөөлөн эдлэлийг 1 цаг живуулж халдвартгуйжүүлнэ.
		10	7	0.1%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
3	ДП-2Т	7.5	1	0.02%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		7.5	2	0.04%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		7.5	5	0.1%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
4	Просан	5	1	0.2%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		5	2	0.4%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргуу, бүх төрлийн зөөлөн эдлэлийг 30 минут живуулж халдвартгуйжүүлнэ.
		5	5	1%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
5	40%-ийн гипо хлорид кальци /хуурай/	10	50 гр	0.2%	Шингэн хаягдал, нүхэн жорлон, бохир усны цооногийг халдвартгуйжүүлнэ.
		10	125 гр	0.5%	Шингэн хаягдал, нүхэн жорлон, бохир усны цооногийг халдвартгуйжүүлнэ.
6	Содын уусмал	1 л	20гр	2%	Бүх төрлийн хүүхдийн тоглоомыг халдвартгуйжүүлнэ.
7	Гипохлорид натри Белезна	9850 мл	150мл		Шал хаалганы бариул гэх мэт хатуу гадаргуу
		9400 мл	600 мл	1%	Ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ЛАБОРАТОРИЙН ОНОШИЛГООНЫ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй гэж оношилсон тохиолдлоос сорьц авах, хадгалах, тээвэрлэх

1.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай тохиолдлосос сургагдсан эрүүл мэндийн ажилтан эмчилгээ эхлэхээс өмнө хамарзалгиурын арчдас, ам-залгиурын арчдас, амьсгалын доод замын хүнд хэлбэрийн өвчтэй бол цэр, амьсгалын гуурстай бол мөгөөрсөн хоолойн сордос, мөгөөрсөн хоолой-альвеолын лаваж авна. Нэмэлтээр цус, шээс, өтгөн, шаардлагатай бол ушигны эд, эсийн сорьц авч шинжилнэ.

1.2. Батлагдсан тохиолдлын хавьтлуудад зөвхөн шинж тэмдэг илэрсэн тохиолдолд шуурхай хариу арга хэмжээний баг очиж сорьц авна.

1.3. Сорьц авах үед өрөөнд байх хүний тоог аль болох цөөлж, зөвхөн өвчтөнд тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа эрүүл мэндийн ажилтнуудыг байлцуулна.

1.4. Шинжлэгдэхүүн авах эрүүл мэндийн ажилтан нь хамгаалах хувцас, хэрэгслийг бүрэн өмсч, ХЕПА шүүлтүүр бүхий N95 амны хаалт, нүдний шил, нүүрний халхавч зүүнэ.

Хоёр. Сорьц цуглуулахад шаардагдах зүйлс

- 2.1. Шингэн үл нэвтрүүлэх материалыар хийгдсэн халад
- 2.2. N95 амны хаалт
- 2.3. Нүдний хамгаалалт (нүдний шил буюу нүүрний халхавч)
- 2.4. Эмнэлгийн бээлий
- 2.5. 7-8 см урт уян эсхүл иштэй ариун бамбар
- 2.6. Хэл дарагч
- 2.7. 2-4 мл вирус зөөвөрлөх орчин эсхүл 0.9% натри хлорид бүхий бөглөөтэй хуруу шил
- 2.8. Хуруу шил тогтоогүр
- 2.9. Цэрний сав
- 2.10. Сорьц зөөвөрлөх зориулалтын сав
- 2.11. Сорьц дагалдах хуудас
- 2.12. Шилний маркер

Гурав. Лабораторийн шинжилгээнд сорьц авах

3.1. Хамар-залгиурын арчдас авах: Сорьц өгөх хүний нусыг нийлгэх буюу ариутгасан бамбараар хамрын хөндийг арчиж цэвэрлүүлэн суугаа байрлалд толгойг 70 хэм гэдийлгэн сорьцыг авна. Хүүхдээс сорьц авах тохиолдолд асран хамгаалагчид хүүхдийг тэврүүлж суулгана. Зүүн гарын эрхий, долоовор хуруугаар тухайн хүний хамрын үзүүрээс чимхэж, баруун гартаа ариун бамбар барьж, болгоомжтой зөөлөн эргүүлэх хөдөлгөөнөөр хамрын хөндийн самалдаг

руу насанд хүрэгч бол 4-5 см, хүүхэд бол 2-3 см оруулан, бамбараа салст бүрхүүл рүү шахаж эргүүлэн арчдас авч, зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал эсхүл 0.9% натри хлорид бүхий хуруу шилэнд хийнэ.

3.2. Ам-залгиурын арчдас авах: Тухайн хүнийг дээрх байдлаар бэлтгэж, суулгаад амыг ангайлгаж, хэл дарагчаар хэлийг дарж, залгиурын арын ханыг хатуу иштэй ариун бамбараар арчиж авна. Арчдасыг зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал эсхүл 0,9% натри хлорид бүхий хуруу шилэнд хийнэ.

3.3. Цэр авах:

3.3.1. Амыг усаар сайтар зайлуулж, амны хөндийг цэвэрлэн, хамар ба хоолойн салс, шүлс зэргийг аль болох оруулахгүй авна.

3.3.2. Амьсгалыг гүнзгий авахуулан, түгжин 2 секунд орчим болсны дараа аажим гаргуулж, 2-оос доошгүй удаа давтана.

3.3.3. Гурав дахь удаагаа амьсгалыг гүнзгий авахуулж, хүчтэй ханиалгуулан цээжний гүнээс цэрийг гаргуулна.

3.3.4. Гаргасан цэрийг цэр цуглуулах саванд хийнэ. Цэرنд хэмжээ 3-5 мл байна.

3.3.5. Цэрийг агааржуулалт сайтай, зориулалтын өрөөнд эсхүл гадна орчинд авна.

3.4. Шүлс авах:

3.4.1. Шүлс цуглуулах зориулалтын савыг онгойлгож бэлдэнэ.

3.4.2. Шанаа хэсэгт массаж хийж, амны хөндийд цугларсан шүлсийг гоожуулж шүлсний саванд цуглуулна.

3.4.3. Шүлс цуглуулах савны 1/3 хэсэг хүртэл (шүлсний хөөсийг тооцохгүйгээр) шүлсийг цуглуулна.

3.4.4. Шүлс цуглуулж дууссаны дараа шүлс цуглуулах савны тагийг сайтар таглана.

3.4.5. Савтай шүлсийг сорьц цуглуулах мэргэжилтэнд өгнө.

3.5. Ийлдэс цуглуулах: Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын эсрэг цусанд үүссэн өвөрмөц эсрэгбиесийн шинжилгээг халдвартын цочмог үед болон эхний шинжилгээ авснаас 14-21 хоногт 2 удаа ийлдэс цуглуулж, шинжилнэ.

3.6. Эд, эсийн сорьц авах: Уушгини эдийн гүнээс буюу гуурсан хоолойноос 0.5 см талтай шоо хэлбэртэй огтолж аваад, ариун саванд эсхүл зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал бүхий хуруу шилэнд хийж сайн таглана.

Дөрөв. Сорьцыг хадгалах, зөөвөрлөх

4.1. Хамар-залгиурын арчдас, ам-залгиурын арчдас, мөгөөрсөн хоолойн сорьцыг 24-48 цагийн дотор мөсөн элемент бүхий саванд хийж, нэмэх 2-8°C-д тээвэрлэж, лабораторид хүргэнэ. 48 цагийн дотор тээвэрлэх боломжгүй бол хасах 70°C-д хадгалж хөлдүүгээр тээвэрлэж, лабораторид хүргүүлнэ.

4.2. Эд, эсийн сорьцыг нэмэх 2-8°C-д тээвэрлэж, лабораторид яаралтай хүргэнэ. Боломжгүй бол хасах 70°C хэмд хадгалж, хөлдүүгээр тээвэрлэнэ.

4.3. Ийлдсийг 7 хоногийн дотор 2-8°C-д хадгалж тээвэрлэнэ, боломжгүй бол хасах 20°C-д хадгалж, хөлдүүгээр лабораторид хүргэнэ.

4.4. Сорьцыг тээвэрлэхийн өмнө илгээх лабораторид урьдчилан мэдэгдэнэ.

4.5. Сорьцыг асгарагаас сэргийлэн био аюултай илгээмж, био бэлдмэл тээвэрлэх журмын дагуу 3 суурт савлалтын аргаар савлана. Сорьц цуглуулсан савны гадуур амыг нь битүүмжлэх боломж бүхий утанд хийж, гадна талд нь “Биоаюултай”, “Халдвартай” гэсэн тэмдэглэгээг хийж тээвэрлэнэ. Утанд хийсэн сорьцыг мөсөн элемент бүхий сорьц зөөвөрлөх зориулалтын саванд хийж тээвэрлэнэ.

4.6. Сорьцын дагалдах хуудсыг гаргацтай, бүрэн бөглөж сорьцын хамт лабораторид хургуулнэ (Хавсралт 1).

Тав. Лабораторийн шинжилгээ хийх

5.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай тохиолдолд Коронавирус (SARS-CoV-2)-ийн антиген суурилсан түргэвчилсэн оношлуураар шинжилгээг хийнэ.

5.2. Бодит хугацааны полимеразын гинжин урвал (бх-ПГУ) шинжилгээ хийж Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ыг баталгаажуулна.

Зургаа. Лабораторийн шинжилгээ хийх давтамж, төрөл, мэдээлэл

6.1. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нь өдөр бүр лабораторийн шинжилгээ, үр дүнгийн талаарх мэдээг Эрүүл мэндийн яамнаас зөвлөмж болгосон цахим мэдээллийн санд оруулна.

6.2. Коронавируст халдвартай өвчтөнийг илрүүлэх, хавьтлыг судлах, халдварт зөөвөрлөгдхөөс сэргийлэх үүднээс лабораторийн шинжилгээг 2-р хавсралтын хүснэгтийн дагуу хийнэ.

Хавсралт 1. Сорьц дагалдах хүудас №...../.....

Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр

Үйлчлүүлэгчийн эзэг /эх/-ийн нэр, Нэр.....

Нас: Хүйс: Эрэгтэй | | . Эмэгтэй | |

Регистрийн дугаар: | | | | | | | | | | | |

Оршин суугаа хаяг:
.....

Эмнэлзүйн онош:

Эмнэлэгт хэвтсэн огноо: оны сарын өдөр

Соръц авсан огноо: оны сарын ед

Сорьц авах үеийн биеийн хэм: I I II I⁰C

Цуглуулсан сорьцын төрөл: Хамар-залгиурын арчдас |

Ам-залгиуръ

Мэгээрсэн хоолойн сордос

Бусад

Шинжилгээ хийсэн байгууллага:

Сорыц авсан мэргэжилтний нэр:

КЛАСТЕР (БАГЦ) ӨВЧЛӨЛИЙН СУДАЛГААНЫ ЗАГВАР

Нэг. Тодорхойлолт:

- 1.1 Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын 2 ба түүнээс дээш, хоорондоо холбоотой тохиолдлуудыг кластер гэж үзнэ.
- 1.2 Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдолтой нэг цаг хугацаанд, нэг газар байсан хавьтлуудыг нэг кластер гэнэ (гэр бүлийн гишүүд, албан байгууллага гэх мэт).
- 1.3 Амралтын газар, асрамжийн газар, хорих саатуулах байр, шорон зэрэг хаалттай орчинд Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын нэг тохиолдол батлагдвал кластер гэж үзнэ.

Хоёр. Кластерийн төлөв:

- 2.1 Идэвхитэй кластер – сүүлийн 7 хоногийн хугацаанд шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн буюу идэвхитэй халдварт илэрч буй бол
- 2.2 Идэвхигүй кластер – 14 хоногийн хугацаанд шинэ тохиолдол бүртгэгдээгүй бол
- 2.3 Кластерийг хаах – Сүүлийн батлагдсан тохиолдол илэрснээс хойш 28 хоногийн хугацаанд шинэ тохиолдол илрээгүй бол.
- 2.4 Кластерийн судалгаанд дараах мэдээллүүдийг хавсаргасан байна. Үүнд:
 - 2.4.1 Кластерийн зураглал/хавьтлын мод
 - 2.4.2 Идэвхтэй кластерийн тоо
 - 2.4.3 Кластерт бүртгэгдсэн батлагдсан тохиолдлын тоо
 - 2.4.4 Тусгаарлагдсан ойрын хавьтлын тоо
 - 2.4.5 Ойрын хавьтлаас шинээр илэрсэн тохиолдлын тоо
 - 2.4.6 Гэрээр хянагдаж буй батлагдсан тохиолдлын тоо
 - 2.4.7 Шуурхай хариу арга хэмжээний багийн тоо

2.5 Кластерийг мэдээлэх:

- 2.5.1 Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар кластерийн мэдээлэл, хавьтлын тусгаарлалт, кластерийн төрлийг (Хүснэгт 1, 2, 3)-ийн дагуу өдөр бүр 20 цагаас өмнө ХӨСҮТ-ийн Шуурхай удирдлагын нэгжид илгээнэ.

Кластер өвчлөлийн мэдээний загвар

Хүснэгт 1. Кластер өвчлөлийн мэдээ

Мэдээ ирүүлсэн огноо _____

Байгууллагын нэр _____

№	Кластерийн нэр	Эхний өвчлөл бүртгэсэн огноо	Сүүлийн өвчлөл бүртгэсэн огноо	Сүүлийн 24 цагт батлагдсан тохиолдын тоо	Батлагдсан үйл тохиолдын тоо /өссөн дүнгээр/	Гэр бүл	Ажил, сургууль, цэцэрлэг	Байр	Найз	Өвчтөн	Үйлчлүүлэгч	ЭМА	Бусад	Хавьтлын тоо
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

Хүснэгт 2. Хавьтлын тусгаарлалт

Шинжилгээний мэдээлэл									
Кластерийн нэр	Нийт хавьтлын тоо	Тусгаарлах байранд байгаа хүний тоо	Гэрийн тусгаарлалтанд байгаа хүний тоо	Эхний шинжилгээгээр батлагдсан тоо	огноо	Хоёр дах шинжилгээгээр батлагдсан	огноо	Нийт батлагдсан тоо	Кластерийн төлөв
Ажил									
Байр									
Гэр бүл									
Найз									
Өвчтөн									
Үйлчлүүлэгч									
ЭМА									
Бусад									

Хүснэгт 3. Кластерийн төрөл

Кластер	Ажил	Байр	Гэр бүл	Найз	Өвчтөн	Үйлчлүүлэгч	ЭМА	Бусад

Ажлын газрын хаяг (ажил, сургууль, цэцэрлэг)	
Мэргэжил, албан түшүүлэл	
Ам булийн тоо	1_1_1

3. Илэрсэн эмнэлзүйн шинж тэмдгүүд	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	Тийм бол илэрсэн огноо
Халуурах ($\geq 37.1^{\circ}\text{C}$)	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	Хэм $^{\circ}\text{C}$ он сар өдөр
Хоолой хөндүүрлэх/өвдөх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Хуурай ханиалгах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Нусгайрах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Хамар битүүрэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Үнэрлэх мэдрэхүй алдагдах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Амтлах мэдрэхүй алдагдах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Амьсгал давчдах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Жихүүдэс хүрэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Бөөлжих	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Дотор муухайрах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Суулгах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Толгой өвдөх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Тууралт гарах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Нүд үрэвсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Булчингаар өвдөх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Үе мөч өвдөх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Хоолонд дургүй болох	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Хамраас цус гарах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Ядрах, сульдах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Татах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Ухаан балартах	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Мэдрэлийн бусад шинж тэмдэг	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
Бусад шинж тэмдэг	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1	он сар өдөр
	Тийм бол бичнэ үү:			
	Тийм бол бичнэ үү:			

4. Халдвартай байсан хугацаа: _____ он ____ сар ____ өдрөөс _____ он ____ сар
_____ хүртэл (Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрсэн бол илрэхээс өмнөх 2 хоног, илрээгүй
бол сорьц авсан өдрөөс өмнөх 2 хоногоос эхлэн тооцно)

5. Эрсдэлт хүчин зүйлс:	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Таргалалттай эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Хорт хавдраар өвчилсөн эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Чихрийн шижинтэй эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
ХДХВ/бусад дархлаа дарангуйлагдах өвчтэй эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Зүрх судасны эмгэг өвчтэй эсэх /АДИӨ гэх мэт/	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Багтраа өвчтэй эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Багтраанаас бусад уушгины архаг өвчтэй эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Элэгний архаг өвчтэй эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Цусны архаг өвчтэй эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
Жирэмсэн эсэх	Тийм I_1	Үгүй I_1	Мэдэхгүй I_1
	Хэрэв тийм бол: жирэмсний хугацаа:		
	Төрөх хугацаа:		

Бөөрний архаг өвчтэй эсэх	Тийм _	Үгүй _	Мэдэхгүй _
Мэдрэлийн архаг өвчин, эмгэгтэй эсэх	Тийм _	Үгүй _	Мэдэхгүй _
Эрхтэн, чөмөг шилжүүлэн суулгуулсан эсэх	Тийм _	Үгүй _	Мэдэхгүй _
Бусад хавсарсан өвчтэй эсэх	Тийм _	Үгүй _	Мэдэхгүй _

5. Сүүлийн 14 хоногийн хугацаанд халдварт өртөх эрсдэл

Халдварт өртсөн байж болох эрсдэл	Тийм бол хаана	Тийм бол хэзээ	Хугацаа (хоног)
Аялсан эсэх Тийм _ Үгүй _			
Гадаад оронд амьдарч, сурч байгаад ирсэн эсэх Тийм _ Үгүй _			
Ирсэн бол нэрлэн бичих			
Олон нийтийн арга хэмжээнд оролцсон эсэх Тийм _ Үгүй _			
Амьсгалын замын халдвартын сэжигтэй хүнтэй хамт байсан эсэх Тийм _ Үгүй _			
Ажил, сургууль, цэцэрлэгт явсан эсэх Тийм _ Үгүй _			

Эрүүл мэндийн байгууллагад хандсан эсэх: Тийм |_| Үгүй |_| Хэрэв тийм бол:

Хандсан шалтгаан	Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр	Хэзээ (огноо)	Хэдэн удаа
Эмнэлэгт үзүүлсэн			
Шинжилгээ өгсөн			
Хэвтэн эмчлүүлсэн			
Өвчтөн асарсан			
Хүн үзүүлэхээр хамт явсан			
Тусгаарлагдсан эсэх	Тийм _ Үгүй _ Хэрэв тийм бол: Эмнэлгийн нэр: Тусгаарлагдсан огноо: _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _		

6. Вирус судлалын шинжилгээний дүн

Сорьцын нэр	Давтамж	Сорьц авсан огноо	Лабораторийн нэр	Шинжилгээний терел	Шинжилгээний хариу	Хариу гарсан огноо
Хамар залгиурын арчдас	Сорьц 1					
	Сорьц 2					
Ам залгиурын арчдас	Сорьц 1					
	Сорьц 2					
Бусад (бичих)						

7. Нян судлалын шинжилгээний дүн (хоёрдогч халдвар)

Сорьц авсан огноо	Сорьцын терел	Илэрсэн нян
____он ____cap ____өдөр	Цэр _ Гуурсан хоолойн сордос _ Плеврийн шингэн _ Нугасны шингэн _ Цус _ Шээс _ Өтгөн _ Бусад	Haemophilus influenza _ MRSA _ Staphylococcus aureus _ Streptococcus pneumonia _ E.coli _ Бусад

9. Тавилан: Эдгэрсэн |_|, Сайжирсан |_|, Нян тээгч |_|, Нас барсан |_|
Эдгэрсэн бол эмнэлгээс гарсан огноо:

Нас барсан бол огноо:
Задлан шинжилгээ хийсэн бол огноо:
Задлан шинжилгээ хийсэн шалтгаан:
Задлан шинжилгээний дүгнэлт:
10. Батлагдсан тохиолдлын хавьтлын талаарх товч мэдээлэл: Эрсдэл өндөртэй болон эрсдэл баатай хавьтал болсон нийт хүний тоо __ _ үүнээс гэртээ __ _ , бусад газарт __ _ 2-р хавьтлын тоо Хавьтлаас КОВИД-19 халдвараар өвчилсөн нийт хүний тоо __ _
10. Эцсийн онош
11. Эцсийн дүгнэлт: Сэжигтэй __ , Магадлалтай __ , Батлагдсан __ Онош үгүйсгэгдсэн __ Батлагдсан бол: тархвар судалгаагаар __ , эмнэл зүйгээр __ , лабораториор __ Хэрэв онош үгүйсгэгдсэн бол оношийг бичих
Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвэр эсэх: Тийм __ Угүй __ Эцсийн дүгнэлт гаргасан тархвар судлаачийн овог, нэр
Албан тушаал, утасны дугаар __ _ __ _ __ _ __ _
Анхааруулга: Батлагдсан тохиолдлын голомтонд авч хэрэгжүүлсэн шуурхай хариу арга хэмжээ, хавьтлуудын талаарх мэдээллийг уг судалгааны хуудсанд хавсаргана.

12. Хавьтлын талаарх мэдээлэл

12.1. Өрхийн хавьтат

№	Овог, нэр	Нас / хүйс	Регистрийн дугаар	Таны юу болох?	Утасны дугаар	Хавьтат болсон огноо	Тусгаарласан	
							Газар	Огноо

12.2. Бусад газарт хавьтатал болсон иргэдийг хамруулна.

Д/д	Овог, нэр	Нас / хүйс	Регистрийн дугаар	Утасны дугаар	Хавьтат болсон газар	Хавьтат болсон огноо	Тусгаарлагдсан	
							Газар	Огноо

Эрүүл мэндийн сайдын 2011 оны 04
дугаар сарын 10-ны өдрийн 10 дугаар
тушаалын наймдугаар хавсралт

Батлагдсан тохиолдлын хавьтлын ажиглалтын хуудас

1. Ерөнхий мэдээлэл:

Хавьтала болсон батлагдсан тохиолдлын овог, нэр	Дугаар....
Батлагдсан тохиолдолтой хавьтала болсон газар:	
Анх хавьтала болсон огноо: ____ он ____ сар ____ өдөр	
Батлагдсан тохиолдолтой 2 метрээс дотогш зайнд хавьтала болсон давтамж __ __ ;	
Хавьтала болсон хугацаа __ __ өдөр, __ __ цаг, __ __ минут	
Хавьтлын талаар мэдээлэл хүлээн	____ он ____ сар ____ өдөр ____ цаг ____ минут
авсан огноо	
Ажиглалтанд хамруулсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____ цаг ____ минут
Ажиглалт хийж буй эрүүл мэндийн ажилтны овог, нэр, албан тушаал, утасны дугаар __ __ __ __ __ __	ажлын газар
Тусгаарлагдсан газар: гэртээ __ , бусад бол хаана: байгууллагын нэр өрөөний дугаар __ __ __	

2. Хүн ам зүйн мэдээлэл:

Овог:	Нэр:
Нас (жил, сараар): __ __ жил __ __ сар	Хүйс: Эрэгтэй __ , Эмэгтэй __
Регистрийн дугаар	__ __ __ __ __ __ __ __ __ Төрсөн огноо: ____ он ____ сар ____ өдөр
Утасны дугаар	__ __ __ __ __ __ , __ __ __ __ __ __
Гэрийн хаяг	
Нийгмийн байдал	Албан хаагч __ , Ажилчин __ , Ажилгүй __ , Оюутан __ , Сурагч __ , Хувиараа __ , Тэтгэвэрт __ , Малчин __ , Цэцэрлэг __ , Гэрт __ , Эрүүл мэндийн ажилтан __ , Бусад:
Ажлын газрын хаяг (ажил, сургууль, цэцэрлэг)	
Мэргэжил, албан тушаал	
Ам бүлийн тоо	__ __

Дархлаажуулалтад хамрагдсан эсэх |__| тийм |__| үгүй

Ямар вакцин:

Астразенека |__|

Вероцелл |__|

Файзер |__|

Спутник В |__|

Бусад _____

I тун, хамрагдсан он, сар, өдөр: _____

II тун, хамрагдсан он, сар, өдөр: _____

3. Хавьтлын эмнэлзүйн шинж тэмдгийн ажиглалтын хуудас

Өдрийн дугаар, ажиглах давтамж		Халуурах ≥37.0 хэм	Амт мэдрэхгүй болох	Үнэр мэдрэхгүй болох	Хоолой өвдөх	Хуурай ханиалгах	Амьсгаадах	Ядарч сульдах	Бусад (Бичих)
1	Өглөө	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	
	Орой	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	
2	Өглөө	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	

	Орой	Тийм Үгүй						
3	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Орой	Тийм Үгүй						
4	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Срой	Тийм Үгүй						
5	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Орой	Тийм Үгүй						
6	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Орой	Тийм Үгүй						
7	Өглөө	Тийм Үгүй						
8	Орой	Тийм Үгүй						
9	Өглөө	Тийм Үгүй						
10	Орой	Тийм Үгүй						
11	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Орой	Тийм Үгүй						
12	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Орой	Тийм Үгүй						
13	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Орой	Тийм Үгүй						
14	Өглөө	Тийм Үгүй						
	Өглөө	Тийм Үгүй						

4. Хавьтлыг шинжилгээнд хамруулсан байдал

Шинжилгээний давтамж	Хамрагдсан огноо	Авсан сорьцын төрөл	Хийгдсэн шинжилгээ	Шинжилгээний хариу
Эхний шинжилгээ	_____ он _____ сар _____ едер _____ цаг _____ минут	<ul style="list-style-type: none"> Хамар залгиурын арчдас Ам залгиурын арчдас Бусад 	<ul style="list-style-type: none"> Түргэвчилсэн антиген тест бх-ПГУ-ын шинжилгээ 	<ul style="list-style-type: none"> Серөг Ээрэг
Давтан шинжилгээ (шинж тэмдэг илэрсэн болон эмчийн заалтазр)	_____ он _____ сар _____ едер _____ цаг _____ минут	<ul style="list-style-type: none"> Хамар залгиурын арчдас Ам залгиурын арчдас Бусад 	<ul style="list-style-type: none"> Түргэвчилсэн антиген тест бх-ПГУ-ын шинжилгээ 	<ul style="list-style-type: none"> Серөг Ээрэг